80/23
XXXV. EVF. • 1980. SZEPT. 4. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

Tanévkezdés. Örömmel, izgalommal teli órák, napok. Ki-ki vár, készül valamire, drukkol, fogadkozik valamiért. Milyen lesz az új főcitanár, igaz-e, hogy..., ugye nem biztos az a hír... Már megint nincs rajztábla, megjavulok, jó lesz a bizim, hallottátok, sportpálya épül – és így tovább.
Tényleg, ki mit vár a „starttól", egyáltalán: milyen lesz az új tanév? Erre kértünk választ többek között Szabó Lászlótól, a Művelődési Minisztérium közoktatási főosztálya helyettes vezetőjétől – és nem utolsósorban maguktól az érdekeltektől, a gyerekektől.

ELKEZDŐDÖTT...

KISKUN FARKAS LÁSZLÓ:

SZEPTEMBER

Gyümölcsbe, szívbe gyűlik már a nyár
meleg-lángja-láza-lobogása.
Ihlető hónap, szép szeptemberem. —
Dörgölőzik az öreg aktatáska

No bele még egy marék meleget,
pohárnyi fényt! Ha tél jön, gyerekek,
ez lesz a nap. Vagy ez lesz majd a kályha.

Gyermekkönyvtár
44 904/2

— Az általános iskolákban ezekben az években vezetik be fokozatosan az új tantervet. Vagyis másképp tanítanak régi tantárgyakat, azokat esetenként új anyaggal bővítik. Mi tette szükségessé ezt a változtatást?

— Elsősorban korunk fejlődése követelte meg a változtatást az oktatás egyes területein. Az új tudományos felfedezések, a világ politikai arculatának alakulása szükségessé tette, hogy sok mindent másképp tanítsunk. Ezenkívül az eddig felhalmozódott pedagógiai tapasztalatok változtatásra ösztönöztek. Például a matematikával foglalkozó szakemberek kísérletekkel bizonyították, hogy már kisebb korban is alkalmas a gyerek olyan fogalmak megértésére, elsajátítására, amelyekről eddig azt hittük, hogy arra csak egyetemen képes.

*

Évnyitóra öltözött gyerekek. Egyik lábuk gondolatban még a focipályán vagy a diszkóban, másik lábuk az iskolapadban. Jelent-e nekik valamit ez a két szó, hogy új tanterv?

— *Hát azt, hogy valami megváltozik, de hogy mi, azt pontosan nem tudom.*

— *Engem ne tessék kérdezni...*

— *Új, hát új. Nekem mindegy, csak ne kelljen többet tanulni!*

— *Szerintem egy gyereknek a régi is új, ha még nem mondták neki...*

*

— Hogyan készülnek az az új tankönyvek?

— Az előkészítést főként az Országos Pedagógiai Intézet munkatársai végezték, amelynek során tudósoktól és jó módszerekkel dolgozó gyakorló pedagógusoktól is véleményt kértek. 1978. szeptember 1-től kezdték bevezetni az iskolákban az új tantervet. Ezzel párhuzamosan jelentek meg az új tankönyvek, amelyek készítésére tankönyvi pályázatok nyerteseit kérték fel. Az új könyvekből először csak néhány iskolában, kísérletképpen tanultak a diákok.

— Sokat panaszkodnak a gyerekek a tankönyvek minőségére.

— A panaszok egy része jogos, bár még a „fényes fedelű" könyv sem szereti, ha gondatlanul bánnak vele. Ahhoz, hogy jobb minőségű tankönyvek készüljenek, több és drágább papírra, több pénzre van szükség. Ezt nem lehet minden könyv esetében biztosítani, ezért elsősorban a kisebbek könyveit részesítjük előnyben.

*

— *Halló, Könyvértékesítő Vállalat? A tankönyv osztály vezetőjét kérem!*

— *Itt Rozsi Lajosné osztályvezető beszél.*

— *Tessék mondani, az általános iskolások időben megkapják a tankönyveket?*

— *Az már biztos, hogy a tavalyinál sokkal jobb a helyzet. Az összes alapvető tankönyv idejében a gyerekek kezébe kerül.*

*

— A tankönyv- és tanszerellátás nagyon összetett munka, az igények összegyűjtésétől a gyártáson keresztül a terjesztésig tart. S ezek a „fogaskerekek" néha bizony akadoznak. A tanév eleje az ismétlések ideje, így bőven ki lehet használni az időt egy-egy új tankönyv nélkül is. Vagy ha egy gyereknek 15 tanszer helyett csak 14 áll rendelkezésére, ne a hiány-

zó egy miatt fájjon a feje, hanem használja a többit.

— Az idén milyen tananyagok változnak meg?

— Az ötödik osztályban bevezetjük a történelemmel összevont állampolgári ismeretek tanítását. Új lesz az ötödikes irodalom-nyelvtan, a hatodikos rajz, testnevelés és osztályfőnöki órák tananyaga és a nyolcadikos fizika, kémia is.

*

Lányok és fiúk egykupacban. Fütyülnek az interjúkészítés szabályaira. Még a kérdés végét sem várják meg, egymás szavába és oldalába vágnak, rögtönöznek és régi gondjaikat emlegetik.

— *Nem szeretem a magolást* — jelenti ki Bende Imre nyolcadikos. — *Miért kell nekünk a Szép Ilonkából kívülről fújnunk néhány hosszú versszakot?*

— *Töriből is inkább az új dolgokkal kellene többet foglalkoznunk* — mondja Gráf Timea hatodikos.

— *Ha nem ismered az emberiség egész történetét, műveletlen leszel!* — kardoskodik Tordai Gábor hatodikos. — *Ilyen alapon moziba vagy színházba sem érdemes menni, ha valami régi dolgot mutatnak be?! Hidd el, a vidéki srácok örülnének, ha annyi mozi meg színház lenne náluk, mint Pesten...*

*

— Mit tanácsol azoknak a vidéki gyerekeknek, akik egyszer-egyszer eljutnak ugyan színházba, de például irodalmi érdeklődésük ennél nagyobb?

— A gyerekek érdeklődését nemcsak a szervezett múzeum- és színházlátogatás elégítheti ki, hanem az öntevékeny munka, a könyvek, folyóiratok olvasása is. Ebből a szempontból a vidékiek sincsenek nagy hátrányban, hiszen kisebb-nagyobb távolságban bizonyára van elérhető könyvtár. Ezenkívül már majdnem minden házban van rádió és televízió is, amelyek szintén rengeteg ismeretterjesztő műsort közölnek. Egyébként a városi gyerekek — furcsa módon — nem eléggé használják ki azokat a lehetőségeket, amelyekért a falusiak irigylik őket. Ha egy gyerek az érdeklődésén túl tehetséges is, bizonyíthat a különféle szakkörökben, tudományos-technikai szemlén, kulturális és sportversenyen. Ezen kívül fizikai dolgozók 7—8-os gyerekei részére továbbtanulásra előkészítő tanfolyamokat, táborokat is szerveznek. No, és a tehetségek felkarolását szolgálják a testnevelés, az ének-zenei és idegen nyelvű tagozatos osztályok is.

— Elképzelhető, hogy valaha minden gyerek tagozatos osztályban tanul?

— Ahol erre minden feltétel megvan, ott még a kisebb településen is létre lehet hozni tagozatos osztályokat. De ott, ahol például nincs tornaterem, aligha lehet indítani testnevelés tagozatos osztályt. 1984-től tervezzük a 7—8. osztályokban a fakultatív órák bevezetését is, vagyis különféle tantárgyak közül minden tanulónak választania kell érdeklődés és tehetsége szerint.

*

Nemrég még az általános iskola padjaiban ültek. Ma már gimnazisták, szakközépesek. Pontosan emlékeznek mindenre, ami szép volt, és arra is, ami bosszúságot okozott — és talán okoz ma is.

Pálfi Tamás Orosháza:

— *Vannak apró „technikai" problémák, amelyek pont most, év elején köszönnek vissza. Én például kíváncsi lennék, hogy a műanyag borítókat milyen méretű könyvekre és füzetekre készítik, mert hogy a méret nem stimmel, az biztos...*

— *Kár, hogy nem lehet kapni kékpapírt* — jegyzi meg Szabó Kati Kaposvárról. — *Igaz, van helyette szép színes papír, de az drága, és egy-egy lapja legfeljebb két-három füzetre elég!*

Az utolsó „rohamok" egyike az Úttörő és Ifjúsági Áruházban. Tömött polcok, rekeszek, fogasok. Izzadt, de fáradhatatlan el-

ELKEZDŐDÖTT...

adók, keresgélő, degeszre tömött szatyrokkal rohangászó vásárlók.

— *Van elegendő tanszer, egyedül ceruzából van némi hiány* — mondja Sass Józsefné, az áruház igazgatóhelyettese. — *A napokban várunk nagyobb szállítmányt.*

— Iskolaköpenyek?

— *Körül lehet nézni. Szín és anyag szerint is bőséges a választék. A sokat kifogásolt „hátul gombolós" köpenyeket még tavaly visszaküldtük...*

...Szerencsére. Mert a „hátul gombolóst" nemcsak nemcsak nehezen lehetett felvenni, hanem olyan „cikis" is volt. Ómódi. Mert mi tagadás, a gyerekek szeretnek divatosan öltözködni. Sokan úgy gondolják, a menő szerelés csupa gyűrűből, nyakláncból, csingilingiből áll (amit egyébként tilt is a legtöbb házirend). Pedig divatos lehet a jól szabott iskolaköpeny — lásd felvételünkön —, az olcsó, farmerszabású ruha, a kényelmes diszkócipő vagy a különlegesre tervezett táska is. Ezeket aligha tiltaná az a bizonyos szigorú házirend, amely szinte állandó beszédtéma a gyerekek között.

Kiss Kati, hetedikes:

— *Az iskolában nem szabad rágózni. Hogy óra alatt nem lehet, azt értem. De a szünetben?! Kinek ártunk vele?*

Tordai Gábor:

— *Milyen jó dolog pénzt keresni, de ha nyáron dolgozni akarunk, engedélyt kell kérni az iskolától.*

Horváth Tünde, hatodikos:

— *Még szép! Aki rosszul tanul, vagy pláne megbukott, az nyáron inkább a fejét tömje, mint a zsebét...*

*

— Bár kicsit korai még a kérdés, szeretnénk tájékoztatni olvasóinkat a tanév rendjéről, a szünetek idejéről.

— Valóban, egyelőre még jobban járnak a gyerekek, ha a tanulásra figyelnek, de természetesen szívesen elmondom a szünetek rendjét is. A téli szünet december 22-től január 4-ig tart, az első tanítási nap január 5-én lesz, s a félévi eredményekről február 6-án kapnak értesítést a gyerekek. A tavaszi szünet április 6—10-ig tart majd, ekkor az első tanítási nap április 13-a lesz. S az utolsó tanítási nap június 12-e. A sok, bár bizonyára kedves dátum után néhány dolgot szívesen üzennék a gyerekeknek. Először is azt, hogy ki-ki képességei szerint igyekezzen a legjobb eredményt elérni. Azután ne feledjék el, hogy a vidámság nem idegen az iskolától! Egy iskolát az is jellemez, hogy mennyi a nevetés, az önfeledt vidámság a falai között. S végül: szép feladatok várnak az iskolákra, az úttörőcsapatokra egyaránt. Kívánom, hogy minden gyerek találja meg érdeklődésének megfelelően azokat a tennivalókat, amelyeket szívesen végez.

Dési—Sólyom
Fotó: Gaál—Wagner

ZSIBONGÓ

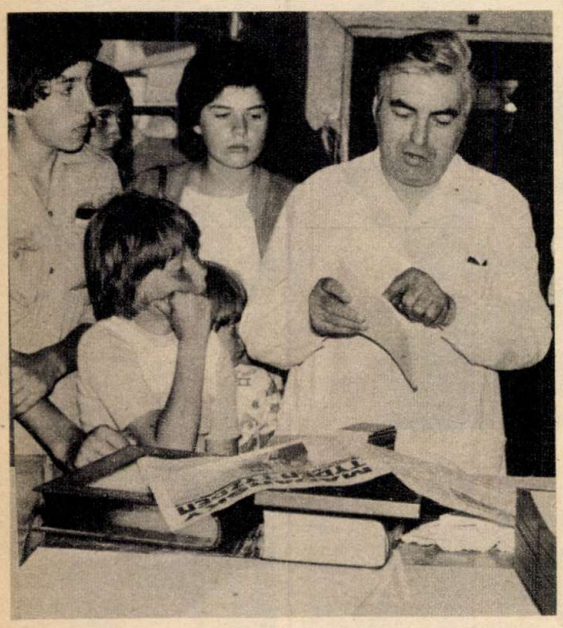

ARANYÉRMES KÖNYVKÖTŐNÉL

Harminckét úttörő érkezett a pokolszigeti úttörőtáborba a csehszlovákiai Marianske Laznéből csereüdülésre. Megismerték a Duna-kanyar nevezetességeit, legszebb városait. Eljutottak Vácra is Váci György kétszeres aranyérmes könyvkötőmester műhelyébe, aki bemutatta nekik mesterségének alapfogásait, kis emléknotesszal ajándékozta meg őket, s ő kalauzolta a gyerekeket „A könyvkötészet jelene és múltja" című kiállításon is.

OLIMPIA FEHÉREN–FEKETÉN

Az idén nyáron Zánkán rendezték meg a sakk úttörő-olimpiát. **Eredmények. Kisdobosok. Lányok:** 1. Mádi Ildikó (Veszprém m.) 10 pont, 2. Csom (Veszprém m.) 7,5 3. Gaál (Budapest II.), 4. Vörös (Tolna m.) 6, 5. Nagy (Hajdú-Bihar m.) 6, 6. Beneda (Budapest I.) 5,5. **Fiúk:** 1. Bezdán Tibor (Csongrád m.) 9,5 pont; 2. Fogarasi (Szolnok m.) 7,5, 3. Révész (Szabolcs m.) 7,5, 4. Eöry (Veszprém m.) 6, 5. Hencz (Győr-Sopron m.) 6, 6. Hrehuss (Budapest I). 6. **Úttörők – Lányok:** 1. Csatári Mariann (Fejér m.) 9,5 pont, 2. Forgó (Heves m.) 8,5, 3. Baranyai (Hajdú-Bihar m.) 7, 4. Kurucsai (Bács-Kiskun m.) 7, 5. Dobos (Csongrád m.) 6,5, 6. Lakner (Veszprém m.) 6,5. **Fiúk:** 1. Sárközi Zsolt (Budapest II.) 7,5 pont, 2. Botos (Fejér m.) 7, 3. Vidéki (Bács-Kiskun m.) 7, 4. Balla (Hajdú-Bihar m.) 7, 5. Bana (Budapest I.) 7, 6. Portisch (Zala m.) 6,5. **Csapat. Lányok:** 1. Veszprém megye 22 pont, 2. Tapolca 19, 3. Budapest II. 18,5, 4. Bács-Kiskun megye 18, 5. Heves megye 18, 6. Hajdú-Bihar megye 17. **Fiúk:** 1. Csongrád megye 20 pont, 2. Budapest I. 19, 3. Bács-Kiskun megye 18, 4. Budapest II. 17,5, 5. Veszprém megye 17,5, 6. Tolna megye 16,5.

DÍSZLOVAGLÁS

A Budapesti Műszaki Egyetem MHSZ Történelmi Haditorna Klubja tagjai negyvenhat alkalommal rendeztek látványos lovasbemutatót a budai várban. A legnagyobb sikert általában az 1848-as szabadságharc legendás huszárjainak egyenruhájában tartott díszlovaglással aratták.

HELYTÖRTÉNETI PÁLYÁZAT

A Budapest, a főváros folyóirata négyfordulós honismereti-helytörténeti pályázatot hirdet úttörőcsapatoknak. Sorozatunk a Budapest szeptemberi számában kezdődik, az első fordulóban Mátyás király nyomában járunk.

Arra kérjük a budapesti úttörőcsapatokat, hogy vegyenek részt pályázatunkon, alakítsanak helytörténész csoportokat, oldják meg a folyóiratunkban közölt feladatokat, hogy ezáltal is jobban megismerjék történelmünket, fővárosunkat. Egyben szeretnénk az úttörővezetők figyelmébe ajánlani lapunkat, amely igen hatásos segédeszköze lehet az oktatásnak, az úttörőmunkának.nak.

A pályázat nyertesei között sátrakat, kemping-felszereléseket, táborozási kellékeket sorsolunk ki. A beérkező megfejtéseket a Budapest szerkesztősége értékeli és 1981. januárjában ismerteti az eredményt.

Budapesti Úttörő Történeti Bizottság

A Budapest szerkesztősége olvasóterme és közönségszolgálata

AJÁNDÉK A KÓRHÁZNAK!

Huszonhat aláírással levelet kapott szerkesztőségünk, a gyöngyösi úttörőház képzőművész szakkörének tagjaitól. „Szakkörünk — írták — az év folyamán igen sok rajzot, festményt és mázas kerámiát készített. Gyűjteményünket az úttörőház kiállításon mutatta be. Sikerünk láttán úgy döntöttünk, nem hordjuk szét a tárlat anyagát, hanem a városi kórház gyermekosztályának ajándékozzuk, hogy otthonosabbá, vidámabbá tegyük beteg társaink környezetét. Lehet, hogy nem mi csináltunk ilyet először az országban, de olyan örömmel és szeretettel fogadták ajándékainkat a gyerekek, hogy mindenkinek ajánljuk, kövessék példánkat!"

VÖRÖSKERESZTES ÉVFORDULÓ

1981-ben ünnepli megszületésének hatvanadik évfordulóját az ifjúsági vöröskeresztes mozgalom. Az évforduló tiszteletére rajzpályázatot hirdetnek Százéves a Magyar Vöröskereszt címmel. Pályázhattok rajzzal, festménnyel, linómetszettel, batikkal stb. A pályamunkákat 1981. február 28-ig kell beküldeni a Magyar Vöröskereszt címére: Budapest, Arany J. u. 31. 1051.

BÉKE, BARÁTSÁG

Hat ország gyermekei találkoztak a nemzetközi úttörőtáborban Sikondán, július második felében. Többek között tábori olimpián mérték össze erejüket, ügyességüket, bátorságukat a bolgár, jugoszláv, NDK-beli, szovjet, NSZK-beli és magyar gyerekek. A nemzeti napokon hazájuk kultúrájából adtak ízelítőt.

HIDEG–CSÚCS

A Szovjetunió verhojanszki körzetét az elmúlt századtól úgy ismerték, mint az északi félteke leghidegebb vidékét, ahol a mínusz negyven fok sem ritkaság. Persze olyan öltözékben, mint amilyen a képen látható, ezt a hőmérsékletet még nevetve is ki lehet bírni. Egyébként a geológusok, a meteorológusok az észak-keleti országrész talaját, éghajlatát vizsgálva megállapították, hogy a leghidegebb vidék az említett körzettől hatszáz kilométerrel távolabb van, ahol mértek már mínusz hetvenegy fokot is.

EMBERKÖZELBEN A VILÁGMINDENSÉG

A TIT Budapesti Planetáriuma a gyerekeknek is sok csillagászati alapismeretet nyújt. A 4., 5., 6., 7. osztályosoknak ajánlott műsorban a következők szerepelnek: tájékozódás az esti égen; csillagképek stb. A nyolcadikosok megismerkedhetnek például a Naprendszerrel, a Tejútrendszerrel.

A Planetárium címe: Budapest X., Népliget. Tel.: 344-513/16.

AZ ELSŐ PILLANTÁS

Ugye, milyen aranyos a tojásból frissen kibújt krokodilus? Ki gondolná, hogy majd vérengző vadállat lesz belőle?

ZSIBONGÓ

GYERMEKRAJZ-MÚZEUM

Egyszer talán híressé válnak azok a kis művészek, akiknek képei a szovjetunióbeli Ordzsonikidzében alapított nemzetközi gyermekrajz-múzeumban láthatók. Negyvenkét országból több, mint ezer rajzot gyűjtöttek össze itt.

Képeinken láthatók: Dominique (9 éves, Franciaország) „Az én tanító nénim", és Zalina Cahilova (10 éves, Szovjetunió) „Az állatkertben" című rajzai.

LEVELEK SHERLOCK HOLMES-NAK

Az egyik legnépszerűbb detektívregény hős: Sherlock Holmes kitalált személy, de a nevével kapcsolatos történetek a valóság illúzióját keltették. Az író, Conan Doyle sok olvasója egyszerűen nem hiszi el, hogy Holmes fantázia szülte irodalmi hős. Ezért sok ember, aki úgy véli, hogy problémájának megoldásában csak Sherlock Holmes segíthet, írt címére, a londoni Baker Street 221/b-be. Conan Doyle szerint éppen itt lakott a zseniális detektív. A valóságban azonban itt egy biztosító társaság hatemeletes épülete áll. A Holmes-nak címzett levelek egy harmincéves alkalmazott, Chris Berlington asztalára kerülnek. Saját kezdeményezésére vállalta, hogy személyi titkára lesz a nem létező detektívnek. Az elmúlt 3 évben Chris 5000 levélre válaszolt.

DRÁGAKÖVES RETEK

A kaliforniai Mac Elister szeret gazdálkodni. Kertjében hagymát, retket, uborkát termesztett. Képzeljétek el meglepetését, amikor kihúzott a földből egy óriási retket, amelyet egy briliánssal díszített nagy aranygyűrű övezett.

A kert szomszédságában élt a Hammond házaspár. Másfél évvel ezelőtt ünnepelték ezüstlakodalmukat. A jubileumra a házaspár megajándékozta egymást. A feleség egy drága briliánsgyűrűt adott férjének. Örömük azonban nem tartott soká. Egyszer a férj szomorúan látta, hogy eltűnt az ajándék. A házastársak mindent átböngésztek a házban, még speciális, fémtárgykereső műszerrel is kutattak, de a drágakövet nem találták.

Pedig nem volt szó rejtélyről. A férj egyszer segített a szomszédjának a kertben. A gyűrű lecsúszott az ujjáról, s bekerült a földbe. A retek pedig éppen a gyűrű közepén nőtt, s így került az ékszer a felszínre.

SZÉLENERGIA

A hollandok mindig is híresek voltak szélmalmaikról, de talán ők sem gondolták, hogy a mai energiaválságban milyen jó szolgálatot tehet majd az emberiségnek a szél.

A képen látható szerkezet nem malom, hanem elektromos áramot termelő (átalakító) építmény.

A forgórész különleges aerodinamikai tervezésével sikerült elérni, hogy naponta tizenkét kilowatt áramot tudjon előállítani a legkisebb szélben is.

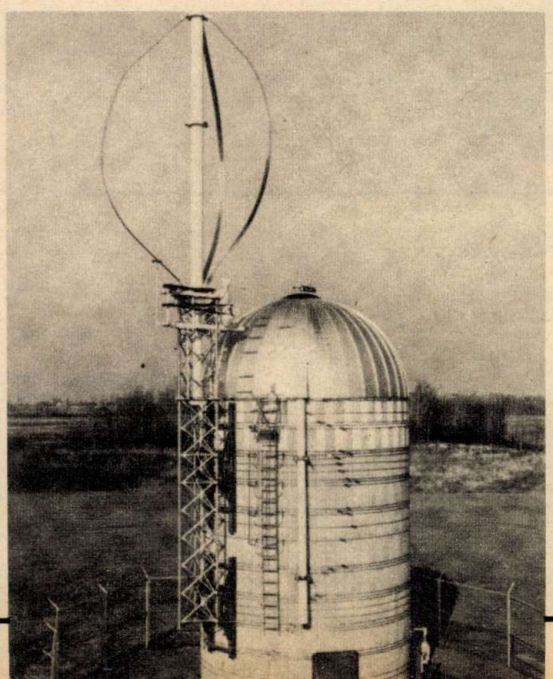

A HÉT VICCE

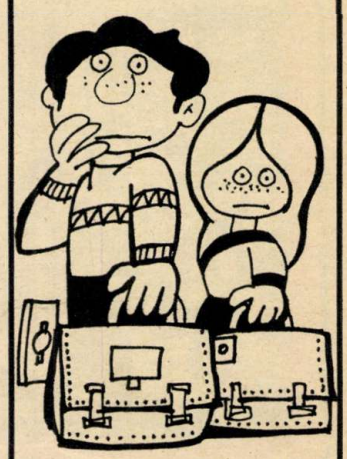

Megkezdődött a tanítás

LÉGIBUSZ

Háromezer várost köt össze légiút a Szovjetunióban és évente százezer utast szállít az AEROFLOT. Ezek a nagy számok követelték meg az IL–86-os gépóriós megalkotását, amely 350 utasnak biztosit fedélzetén teljes kényelmet. A gép utazási sebessége 950 km óránként és négyötezer kilométert képes megtenni leszállás nélkül.

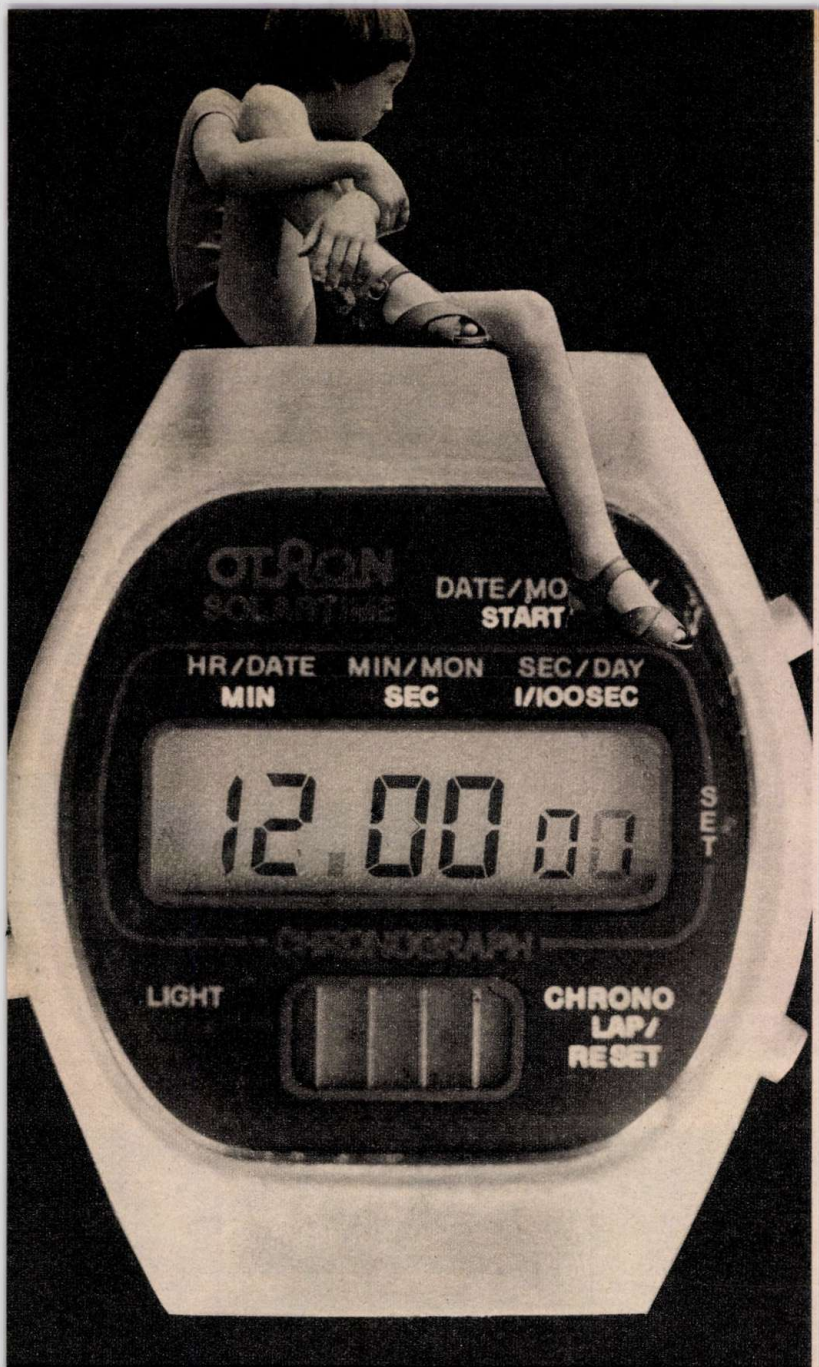

A PÖTTYÖS PÁNTLIKÁS FIÚ

A szerkesztőségbe jövetmenet szinte mindennap megfordulok a Deák téren, amelynek forgalma – a Metró-végállomás miatt vagy talán azért, mert a város szívében van – nagyon megnőtt. Az utóbbi időben a tizenévesek, a gyerekek találkozóhelye lett. Egy-egy rockkoncert, discoműsor résztvevői is itt gyülekeznek. Ha rossz az időjárás, az aluljáróba húzódnak, ha süt a nap, ellepik a környező padokat. Néhány esetben még a rendőrségnek is ki kellett szállni a helyszínre, mert a csőnadrágosok társaságában kétes kinézésű, ragacsos hajú csavargó, hangoskodó, a várakozókat zaklató banda is feltűnt.

Az egyik törzsvendégnek számító tizenhárom esztendős fiút, P. Gabit gördülő „széllovasként" ismertem meg. Lélegzetelállító mutatványokat végzett a kerekeken guruló kis deszkalapon. Ide-oda hajladozott, villámként cikázott, táncolt a járókelők között. De mire elhatároztam, hogy írok róla, már csak mint nézőt szólíthattam meg. Hátát a metró-lejáró márványlapjának vetve, elegáns ruhába öltözve, madzagvékony, pöttyös nyakkendővel a nyakában unatkozva bámulta a hozzá képest kezdőknek számító gördeszkázókat.

– Te ezt jobbban csináltad – mondtam.

Mosolyféle suhant át az arcán.

– Már nem érdekel.

– Ilyen hamar unsz meg mindent?

– Ha unalmassá válik.

Észrevettem, hogy tulajdonképpen új nyakkendője miatt vágta magát így puccba. Megpróbáltam ráterelni a szót.

– Más is mondta már, hogy érdekes.

– Édesanyád varrta?

– Dehogy! Én. Anyu inkább cikiz az ilyesmivel. Szerinte ez lányok hajába való, a pántlika. Hiába mutattam neki a divatlapokat.

– És a papád? Neki tetszett?

– Alig beszél velem. Azt mondja, ha meglát, a falra tudna mászni. Különösen akkor, amikor minden ok nélkül bőgni kezdek a lakásban, mint egy szarvasbika, vagy ha tapsikolok, mint egy bazári majom.

Minél tovább beszélgettünk, annál inkább világosabb lett előttem, hogy ez a jó képességű, ügyes fiú szalmaláng természetű. És nagyon is kihasználja a kamaszkor sokszor valóban megmagyarázhatatlannak tűnő cselekedeteit. Most már talán még azt is kiszámítja, hogy mikor dühítheti fel leginkább szüleit, hogy veszekedésük magyarázatul szolgáljon az otthon elhagyására, a téren töltött órák semmittevésére.

Persze hogy a szülei semvétlenek. De az ő számlájukra elsősorban az róható fel bűnül, hogy kicsi korában elkényeztették Gabit. Ágyába vitték a reggelit, mindennap felszolgálták neki az ebédet, megkímélték a mosogatástól, bevásárlástól, takarítástól. Amikor már nagyobb lett, megpróbálták rávenni, hogy ha szomjas, legalább a málnaszörpjét készítse el magának, de a magyarázkodást papolásnak vette, a kiszolgálást továbbra is megkövetelte.

– Nyolcadikba jársz?

– Igen.

– A tanulással hogy állsz?

– A múlt tanévben erős hármasaim voltak.

– A hármasok könnyen négyesekké alakíthatók át.

Elfintorította a száját.

– Az kellene még nekem.

– Nem szeretnél jobb jegyeket?

– Szeretni szeretnék, de apu rögtön gimnáziumba dugna.

– És te nem akarsz odamenni?

– Nem.

– Gyárba készülsz?

– Még nem tudom. Majd kigondolom.

– De mikor?

Gabi úgy tett, mint aki az utolsó kérdést nem hallja. Hátát újra nekivetette a márványlapnak, és unatkozva nézte a gördeszkázókat.

Faragó György

A NYÁRON CSILLEBÉRCEN JÁTÉKMESTEREK IS ÖSSZEJÖTTEK NÉHÁNY NAPRA EURÓPA KÜLÖNBÖZŐ ORSZÁGAIBÓL, HOGY TANULJANAK EGYMÁSTÓL ÉS BEMUTASSÁK SAJÁT JÁTÉKAIKAT. NÉHÁNYAT ELLESTÜNK TŐLÜK, TANULJÁTOK MEG TI IS.

Dupl

JÁTÉKOK

KARDCSATA

Tréfás vívóbajnokságra készüljetek fel. Négy gyerek álljon négyszögbe, feszítsenek ki kötelet, ez lesz a küzdőtér határa. Papírszalagból sodorjatok két papírkardot. Jelöljétek ki a két vívót, majd kössétek be egy-egy kendővel a szemüket. Most külön-külön forgassátok meg őket, aztán rajt! Az győz, aki eltalálja ellenfelét. (A játékot szovjet úttörők mutatták be.)

KÖTÖTT FOCI

Nem a focit, hanem a játékosok bokáját kell madzaggal — egymástól

Gyors és ügyes gyerekeknek ajánljuk a homlok-páros nevű NDK-beli játékot

Nem az erős győz — vagyis aki elszakítja a lábára csomózott madzagot —, hanem aki összekötözött lábbal is gólt tud rúgni!

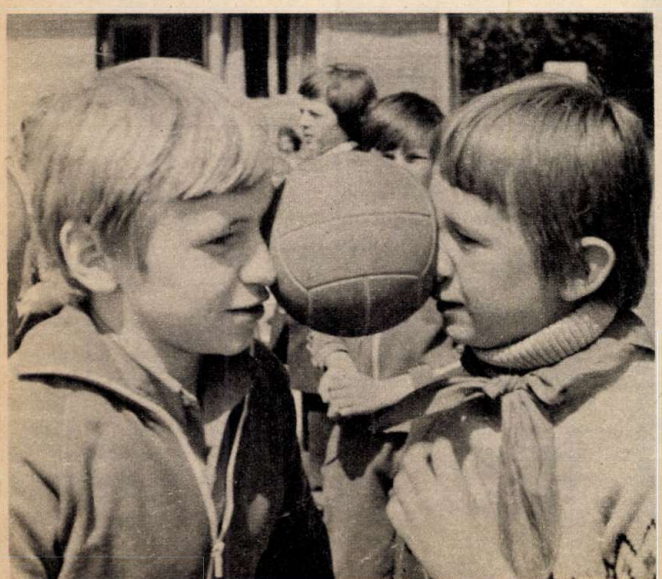

húsz centiméter távolságra — összekötni. A két kaput egy-egy székkel helyettesítsétek, a labdát a széklábak közé kell gurítani. Aki elszakítja a „kötelét", az kiesik. Ha már csak egy-egy gyerek marad a pályán, tizenegyes rúgásokkal kell eldönteni az eredményt. (Ezt lengyel gyerekek játszották.)

BOKASTAFÉTA

Álljanak fel a versenyző csapatok egymás mellé úgy, hogy a gyerekek oszlopban legyenek. Minden csapat elé (egymástól egymásfél lépésre) háromnégy széket állítsatok. Minden csapatnak adjatok egy közepes nagyságú labdát. Az első szorítsa a bokája közé és a vezényszó elhangzása után kígyóvonalban kerülje meg a csapat előtt álló székeket, majd egyenesen visszahaladva adja át a labdát a következőnek. Ha menet közben elgurul a labda, a játékos menjen utána, majd térjen vissza az elhagyott helyre és onnan folytassa — bokái között a labdával — a versenyt. Az a csapat nyer, amelyiknek minden tagja végigvitte a labdát — a leghamarabb. (NDK-beli úttörők játszották.)

TARZAN-UGRÁS

Egy fa kiugró ágára kössetek fel egy kötelet úgy, hogy a vége a földtől 5—10 centiméterre érjen. Hossza legyen legalább három méter. Most jelöljétek meg azt a pontot a földön, ahová a lelógó kötél vége mutat. Ezután lendítsétek ki annyira, hogy a vége egy szék ülőkéjétől legyen 5—10 centiméterre. Most a kötél lengési irányára merőlegesen a „nyugvó ponttól" balra rajzoljatok egy fél méter átmérőjű kört. Ebbe a körbe kell a versenyzőnek beleugrania a székről indulva, de már visszafelé lendülve a kötélen. (Magyar játék.)

anyolcas

BOSZORKÁNYVERSENY

Ez is stafféta. Kell hozzá egy-egy seprű és egy-egy fejkendő. A csoportok elé állítsatok egy széket, amit meg kell kerülniük. Az első versenyző a vezényszó elhangzása után felköti a fejkendőt, lába közé kapja a seprőt — és futás! Megkerülve a széket, átadja a seprűt és a kendőt a következőnek, az felköti, kapja a seprűt és fut. A leggyorsabb csapat nyer. (Szovjet gyerekek mutatták be.)

LUFI-FOCI

Focimérkőzéshez állnak fel a csapatok — lehetőleg a szél irányára merőlegesen, hadd játsszon egy kicsit a szél is! A fociszabályok érvényesek: csak a kapus érhet a lufihoz kézzel (Szlovák gyerekektől.)

HOMLOK-PÁROS

Ebben a stafétában két-két játékos igen összehangolt mozgására van szükség. A csapatokból egyszerre két-két gyerek kerüli az eléjük tett széket, de úgy, hogy egy labdát a homlokuk közé szorítanak és oldalt sasszézva futnak. Ha elejtik a labdát, megkeresik és az előző helyről folytatják a sasszét. Győz a leggyorsabb csapat. (NDK-játék.)

KERETBEN-FUTÁS

Tornatermi stafféta. Itt is egy-egy széket kell a csapatoknak megkerülniük. A „bonyodalmat" az ugrószekrény egy-egy kerete jelenti. A versenyző beáll, felemeli, majd vezényszóra indul, megkerüli a széket, visszafut a helyére, leteszi. A következő beleugrik, felemeli, fut és győz a leggyorsabb csapat. (Román játék.)

KRUMPLIÜLTETÉS

Ennél a stafétánál két széket állítunk a csapatok elé, az egyiket félútra, a másikat a pálya végére. Minden első ember kap négy-öt kislabdát. Vezényszóra odafut az első székhez, alárakja a labdákat, vagyis „krumplit ültet", aztán továbbszalad, megkerüli a második széket, kiszedi a „krumplit" és átadja a következőnek. (Szovjet játék.)

DUPLANYOLCAS

Ez is labdajáték. A stafétához felálló csapatok elé most is négy széket állítsunk fel egymástól egy méternyire. A csapat tagjainak dupla nyolcas vonalban kell végigpattogtatniuk a földön a székek közt a labdát, majd pattogtatva átadniuk a következőnek. Aki hibáz, annak vissza kell mennie az előző helyre és onnan kell folytatnia. (Ezt a játékot magyar gyerekektől tanultuk.)

Gebri Antal

Fotó: Szalay Béla

Szovjet lányok mutatják be ezt a kicsit mesebeli, de kacagtató „boszorkányversenyt"

Ilyen sokféle frizurát tudok magamnak fésülni. De még többbet is – ha akarok.

Láng Etelka:

Őszi kirándulás

Szürkehályog a Nap szemén.
A fű fakul már a réten,
De mi biciklin rohanunk
Az úton, kipirulva négyen.

A patak partja, mely nyáron
Kék nefelejccsel volt tele,
Most csak giz-gazt lát szemünk
A kék virágnak hűlt helye.

Vár a messzi, árva fűzfa
Mi mindig megpihentünk ott.
Míg mellettünk a rőt fűvön
A négy bicikli csillogott.

Kipihenve tovább mentünk,
Az erdőn is túl messzi ki.
Friss izmokkal csak tekertünk.
Surrogott a négy bicikli.

Körös-körül hervad minden.
A bokrok, a fák szárazak.
De szemünk mögött legbelül
Cseresznyeágak bomlanak.

Aztán négy lány jött mielénk.
Úgy repültek a kerekek.
A szél kapdosta a hajukat
S a négy lány reánk nevetett.

SÜTEMÉNY KLUBDÉLUTÁNRA

Nem is csak klubdélutánra jó! Talán az új úttörőév első őrsi összejövetele is megérdemel egy kis ünnepi hangulatot Vázában virág, fehér asztalterítő, rajta egy tálca finom sütemény . . .

$^1/_2$ kg lisztet, 20 dkg vajjal, egy sütőporral, pici sóval, négy evőkanál kristálycukorral elmorzsoltok. Két tojás sárgájával és annyi tejfellel összegyúrjátok, hogy jól nyújtható tészta legyen belőle. A tésztát egy nagyobb és egy kisebb darabra osztjátok. A nagyobb tésztát kisodorjátok, kilisztezett tepsibe teszitek. Megkenítek barack- vagy más ízzel. A kisebb tésztából rácsot sodortok a lekvárra. Összekevertek kristálycukorral, citromhéjjával, fahéjjal 10 dkg darabosra vagdalt diót, és a tojásfehérjével bekent rácsokra szórjátok. Előmelegített sütőben süssétek — közepes „tűznél".

Hát akkor – rajt! Kezdjük a tanulást.

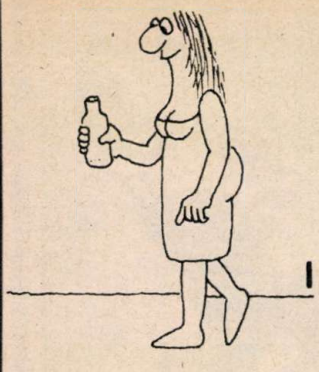

Gyere, kiscicám — reggelizni!

CSEPEREDÜNK, CSEPEREDÜNK...

A nyár végére egyetlen vigaszom maradt: hamarosan viszontláthatom a Szelindek Lajcsit! Róla csak annyit, hogy egy osztályba jár velem, bármikor felmegy erőből kézállásba, és két selyempapír közé tett fésűn elég tűrhetően utánozza Cliff Richardot, különösen akkor, ha közben még a lábával is dübög hozzá.

Egyszóval egészen más, mint a többi fiú, már csak azért is, mert szerinte én is egészen más vagyok, mint a többi lány. Ettől függetlenül egész nyárra elszakított egymástól a kegyetlen sors, és már-már arra gondoltam, hogy Rómeó és Júlia sorsa lesz a mi osztályrészünk is...

És a tanévnyitón találkoztunk végre! Boldogan sietett felém, és ebben a pillanatban jeges skandináv szelek kezdtek lengedezni a lelkemben. Rögtön megértettem, hogy semmi közöm többé Szelindek Lajcsihoz! Isten tudja, miért...? Pedig ugyanaz a napbarnított arc, ugyanaz a dús, szőke haj, ugyanazok a kedvesen mosolygó szemek... talán még a két selyempapír közé tett fésű is ott lapul a zsebében. És mégis...!

Illetve mégsem. Ő is megérezhetett valamit, mert rövid, tanácstalan toporgás után odébb oldalgott. Hja, az élet tele van rejtélyekkel. A női lélek meg különösen.

Meg aztán... én valahogy öt centivel magasabb lettem nála ezen a nyáron.

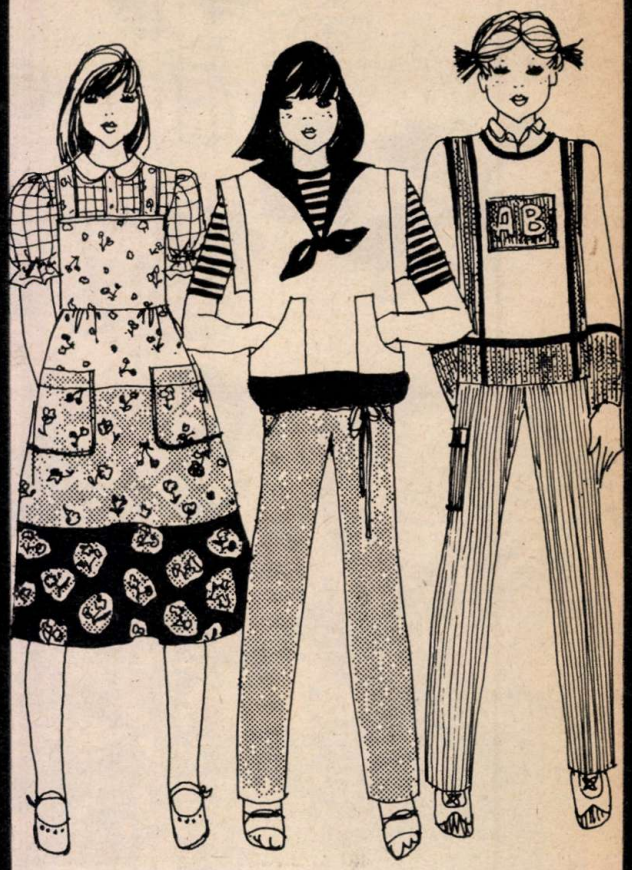

SZABJUK ÁT...

...a kinőtt ruhákat, pulóvereket. Két-háromféle kartonból varrhatunk kötényruhát, amely alatt elhordhatjuk a megúnt blúzokat is. A matrózblúzból, ha alul megtoldjuk sötétkékkel, vagy pirossal, s az ujja helyére dupla anyagból egyenes pántot varrunk, divatos lesz. Csinos, jól viselhető, akár otthonkaként is és színesebbé teszi az öltözködésünket.

Két vagy három kinőtt pulóverből a minta szerint vagy hasonlóan toldhatunk össze új pulóvert.

Írjátok meg, sikerült-e?

JELIGÉRE ELMONDHATOD

SZEM+MÉSZ: Ügyes jeligét választottál, és nagyon sajnálom, hogy pont abba a szembe fröcskölt bele a mész, amelybe oly szívesen elmélyedsz. Szeretnéd megtudni, téged szeret-e az a fiú, vagy a barátnődet. És várod a válaszunkat. Csak azt tudjuk mondani, hogy magadnak kell észrevenni, te vagy-e a kiválasztott. LÁTHATATLAN SZERELEM: Ahogy írod, igazán szép lehetett az a találkozás R-rel. Nem is tudom, miért beszélsz bánatról, fájdalomról, amikor őrizhetsz egy gyönyörű emléket! És egyáltalán nem biztos, hogy soha többé nem találkoztok. ELLENTÉTEK: Furcsa felfogás uralkodik felétek, miszerint jó tanuló csak jó tanulóba lehet szerelmes. Jól teszed, ha a barátságodat úgy is kifejezed, hogy mindenben segítesz a barátnődnek. Lehet, hogy az a fiú éppen azért tanul majd jobban, mert nem akar szégyenkezni a jó tanuló kislány előtt. MIKOR LESZEK BOLDOG?: Szütelenül azt válaszolgatom, hogy ne írogassanak a lányok a fiúknak: „... így szeretlek, úgy szeretlek". A példád is bizonyítja, hogy nem szabad. Irtál egy fiúnak, hogy szeretted, ő azt válaszolta, nézz másik fiú után és ne búsulj, de nem szeret téged. Képzeld el, ha elkezdi mutogatni a leveledet másoknak. Kell ez neked? Nektek? LINDA: Nagyon tetszik a leveled, igazad van benne! Írjon ő! Ha nem ír: jónapot! Biztos, hogy tetszel neki, azt írod elpirul, ha ránézel.

SZERELEM? Nem, ez nem szerelem, csak nagyon tetszik neked. Ha nincs ott, hiányzik, ha ott van, utálatos vagy vele. Tudod hát, hogy mi a hibád, változtass rajta. TÍZ NAP: Kettőtöknek tetszik egy fiú — nem először történik ilyesmi. Lehet, hogy te is pont két fiúnak tetszel, csak még nem tudod.

Csöszke

SZEPTEMBER

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyan szines naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

1
HÉTFŐ
Egyed, Egon

2
KEDD
István

3
SZERDA
Hilda

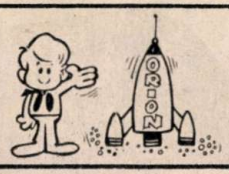

4
CSÜTÖRTÖK
Rozália

5
PÉNTEK
Viktor

6
SZOMBAT
Zakariás

7
VASÁRNAP
Regina

8
HÉTFŐ
Mária, Adrienn

9
KEDD
Ádám

10
SZERDA
Nikolett

11
CSÜTÖRTÖK
Teodóra

12
PÉNTEK
Mária

13
SZOMBAT
Kornél

14
VASÁRNAP
Szeréna

15
HÉTFŐ
Enikő

16
KEDD
Edit

17
SZERDA
Zsófia

18
CSÜTÖRTÖK
Diána

19
PÉNTEK
Vilhelmina

20
SZOMBAT
Friderika

21
VASÁRNAP
Máté

22
HÉTFŐ
Móric

23
KEDD
Tekla

24
SZERDA
Gellért

25
CSÜTÖRTÖK
Eufrozina

26
PÉNTEK
Jusztina

27
SZOMBAT
Adalbert

28
VASÁRNAP
Vencel

29
HÉTFŐ
Mihály

30
KEDD
Jeromos

FELHÍ
VALAMEN
ŐRS
SZÉKHEL

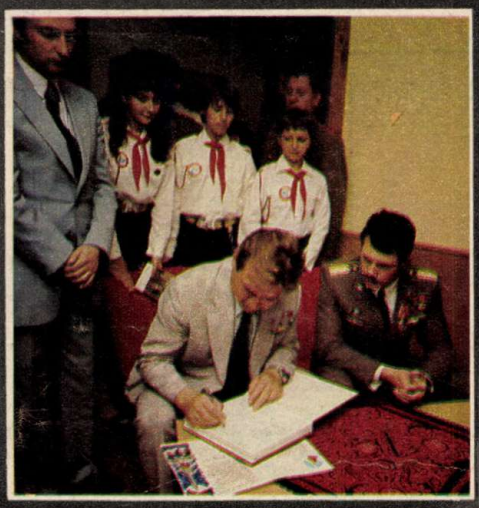

A vendégek mindent megnéztek az úttörővárosban. Nyírfát ültettek, megpróbáltak szűrrátétes terítőt is készíteni . . . A látogatás végén csillagos ötös bizonyítványt kaptak az úttörőktől. Az űrhajózásért!

ÁS
YI
EK
ÉN

AZ ORION-EXPEDICIORA

Pajtások! A Kubászov–Farkas Orion űrpáros kozmoszbeli útja tiszteletére — a szovjet és magyar űrhajósok jelenlétében — hívunk benneteket: Fedezzük fel mi is Földünk titkait, ismerjük meg a tudomány, a technika újdonságait, épülő jelenünket, formálódó jövőnket! Beláthatatlan tér, idő és lehetőség van a cselekvésre. Óvjuk és védjük meg a mi gyönyörű világunkat, kövessük a kozmosz úttörőinek példáját!

1. Szervezzünk felfedező túrákat szülőföldünk, hazánk szép tájainak megismerésére. Az expedíciós túrákon igyekezzünk minél többet megtudni hazánk, népünk életéről, útjáról, jelenéről és jövőjéről.

2. Legyünk úttörői a környezet szépítésének, gazdagításának. Ismerjük meg, hogyan tudjuk a föld, a víz és a levegő tisztaságát megőrizni. Teremtsünk maradandó értéket a jelenben — a jövőnek.

3. Expedíciónk során végezzünk érdeklődésünknek megfelelő, akaraterőnket és kitartásunkat próbára tevő feladatokat. Tegyünk mindannyian szakpróbát, készüljünk a pályaválasztásra.

Pajtások! A magyar nemzeti zászló volt a hetedik, amely megjárta a kozmoszt. Legyünk hűek a zászlóhoz, az Orion űrpáros sikeres útjához. Az 1980/81-es úttörőévben teljesítsünk 7 földi expedíciós vállalást!

Nemes, szép feladatok állnak előttünk, oldjuk meg ezeket jókedvvel, vidáman. Hívjuk segítségül szüleinket, az ifjúkommunistákat és a felnőtteket is. Naponként tettekkel bizonyítsuk, hogy méltók vagyunk az úttörő névhez, nyakkendőnk becsületéhez.

A dolgozó népért, a hazáért előre!
Zánka, 1980. június 22.

Hitelesítették:
VALERIJ KUBÁSZOV
FARKAS BERTALAN

A PLAFON BAL SARKÁBAN ALUDTAM

Szebben nem is indulhatott volna az Orion-expedíció! Az úttörők ez évi programjának meghirdetésekor ott volt Zánkán Farkas Bertalan, az első magyar űrhajós is. Kimondatlanul bár — ő ennek az akciónak a főparancsnoka.

Ajándékokat adott át a gyerekeknek — világűrlátta tárgyakat, amelyek vele voltak a Földön túli utazáson. És mesélt is a gyerekeknek:

— *Amikor olyan srác voltam, mint ti, egyszerűen csak arra vágyódtam, hogy eljussak egy ilyen szép úttörőtáborba, mint ez a tiétek itt. Hogy űrhajós leszek? Dehogyis gondoltam. Amikor a rám szabott űrruhában, kis bőrönddel a kezemben Valerij Kubászovval — a parancsnokommal —, ott álltam a 45 méter magas, 350 tonna súlyú űrhajó mellett, még akkor se hittem. Aztán beleültem a székbe, aztán hatalmas robaj, aztán mintha egy láthatatlan kéz felemelne, összepréselne. Tíz perc múlva nyolc kilométeres sebességgel repültünk másodpercenként. Amikor elkezdtünk reggelizni Dél-Amerika felett voltunk, s még be sem fejeztük, megláttuk Ausztráliát...*

— *...Hogy milyen volt a súlytalanság? Tudtok-e úszni? No, hát a súlytalanság még ennél is kellemesebb. Lebegsz, nincs súlyod, ha nem rögzíted magad elúszol, nem tudod, hol kötsz ki. Én ki is kötöttem magam. Az űrkabin plafonjának bal sarkában aludtam. Nem hiányzott ágy, párna... aludtam a „levegőben". Alattam a falon Popov ezredes „ágyazott meg" magának. Keveset aludtunk. Én nem is akartam! Óriási élmény volt meglátni a Kárpát-medencét, Magyarországot kétszáz kilométer magasságból!*

— *...Fölfelé menni — jó volt. Fönt tartózkodni nyolc napig — maga a csoda. A lefelé út, az volt a legizgalmasabb. Képzeljetek el egy kis kapszulába szorítva két embert. Átélni, látni és elmondani, nem mindegy, Nos, zuhantunk lefelé. Közvetlenül mellettem, a kapszula ablakából, lángokat láttam és kormot. Fülsiketítő zajok. Dermedten néztem a jelzőlámpát, ha kigyullad, azt jelenti, hogy a fékező berendezés elkezdett működni. Végre, végre! A földetérés után még egy ceruzát is nehéz volt megemelni, olyan súlyosnak tűnt. És most itt vagyok ...És köszönöm nektek, hogy így fogadtok. Sok levelet kapok a gyerekektől. Ma is a kezembe nyomtak egyet, most felbontom. És felolvasom: „Kedves Bertalan! Én gyerekűrhajós akarok lenni. Ha van valami mondanivalód számomra, keress meg Balatonfüreden. Bartha László vagyok. Várom a leveledet, mint fürj a nyarat."*

— *Mondanivalóm hogyne lenne! Célokat kell tűznünk magunk elé és küzdeni, hogy valóra váljanak. De a célok reálisak, elérhetők legyenek...*

Sok mindent mondott még, aztán végigsétált az úttörőváros utcáin, épületeiben. Egy gyerek mellettem azt kérdezgette a barátjától, hogy az űrhajósunk vajon kapott-e intőt gyerekkorában. Én meg azonnal meg is kérdeztem tőle magától.

— *Persze, hogy kaptam. Nem is egyet. De az egyiket azért, mert véletlenül ...nem véletlenül (?) összetörtem egy akváriumot.*

Egykori osztálytársa, Mészáros László mesélte az alábbi történetet:

— *Elmentünk korcsolyázni, Farkas Berti, Végh Gyuszi meg én. Alattam beszakadt a jég, csupa víz lettem. Kihúztak, aztán amíg szárad a nadrágom, Berti a papája cipészműhelyében körbeszögelte a cipőmet spicc-vassal. Hogy soha el ne kopjon a talpa.*

Farkas Bertalan alezredes, kutató-űrhajós és Magyari Béla őrnagy, kiképzett űrhajós a Honvédelmi Minisztériumban dolgozik, jelenleg tudományos munkával foglalkoznak.

A fotó egy nyári zápor után készült. „Berti" jobbról, balra a második. A képet Csépke Kálmán készítette

Amikor őrsvezető volt Gyulaházán a 3403-as számú úttörőcsapatban

Ezek

1. Az ablakokon tavaszi napfény zuhogott az osztályba. Az ilyesmi ábrándossá teszi az embert. Éppen a felhőtlen jövőt tervezgettem, amikor . . .

2. – Na, jöjjön csak ki, kedves Bernáthegyi! – reccsent rám Sziklai tanár úr hangja. Az arca hideg és érzéketlen volt, mint a kő.

3. Lassan, megfontoltan emelkedtem fel, kínosan ügyelve arra, hogy semmit se áruljak el a bennem támadt ideges feszültségből.

4. Gondoltam, bedobok egy cselt: „Tanár úr! – nyüszítettem. – A tegnapi meccs után megfájdult a torkom . . . Alig tudok beszélni."

5. Puff neki! Nem jött be. „Jöjjön egészen közel, kedves Bernáthegyi! – mondta a tanerő. – És suttogja a fülembe az anyagot!"

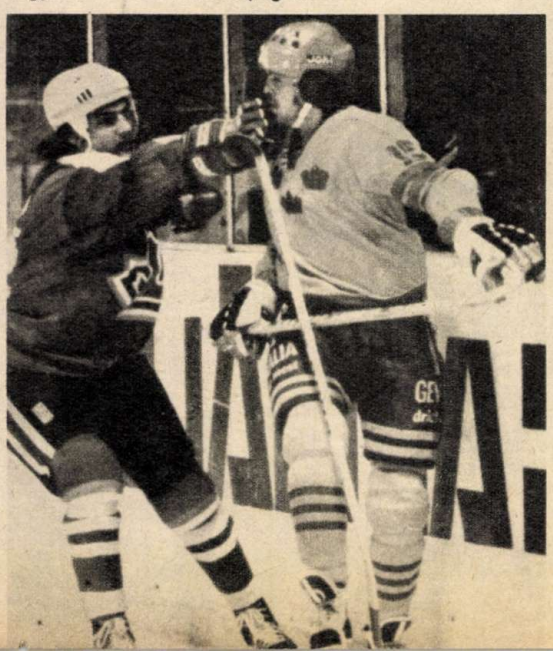

6. Hirtelen távolról és halványan derengeni kezdett valami az anyagból. Erős és magabiztos lettem, mint Napóleon az austerlitzi csata után.

7. Bátran és nagy ívben elrugaszkodtam a valóság talajától. – „Ne ködösíts! – pirított rám. – Így csak nagyon lassan jutunk előbbre . . .!"

nem könnyű percek

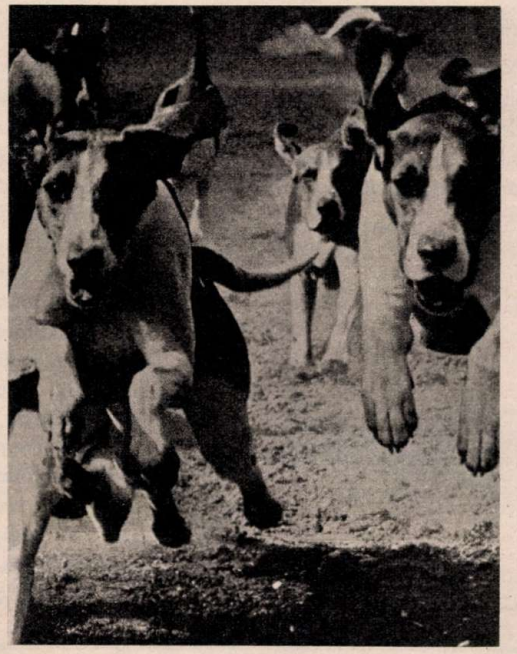

8. Ezután a konkrét kérdések egész falkáját szabadította rám, amelyek elől nem volt menekvés . . .

10. Ez a rémlátomás erőt adott. Döcögve bár, de újra nekivágtam.

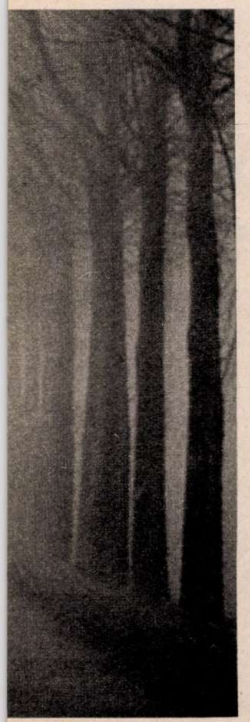

9. . . . és egy pillanatra a bukás rettenetes lehetősége is átvillant az agyamon.

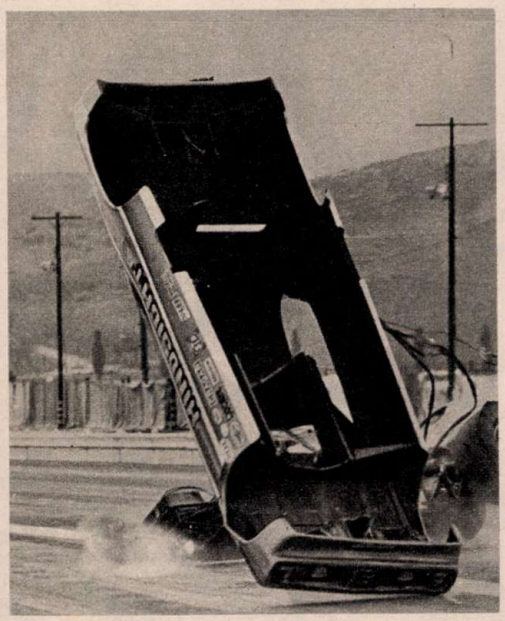

11. Foggal-körömmel kapaszkodtam a legapróbb lehetőségekbe, és – minek tagadjam? – alaposan kihasználtam a társak segítségét is . . .

12. . . . míg végre Sziklai tanár úr megkönyörült rajtam, és beírt egy 2-est. Kint voltam a vízből . . .!

Összeállította: Cser Gábor

KÉPREGÉNY 1 FOLYTATÁSBAN

Pif ÜZENI

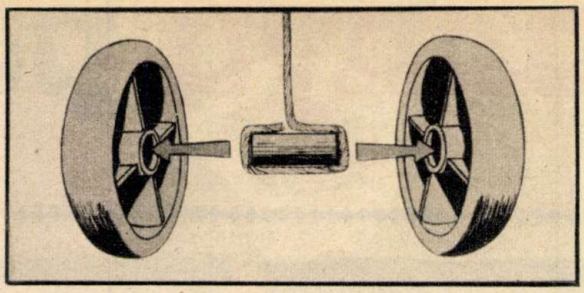

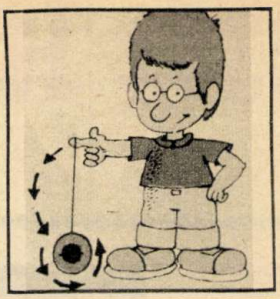

A legutóbbi Pajtás–Pif Magazin rejtvénymegfejtői – meglepetésként – a nyáron kis csomagot kaptak. Minden helyes megfejtést beküldőt jutalmaztunk!

A fődíjakat szerkesztőségünkben személyesen adtuk át: Baranyi Zsolt (Gyermely), kistelevíziót; Szabó Sándor (Budapest) magnót; Trischler Bernadett (Gyönk), tíz hanglemezt; tízen CIMEA-Viki bábut nyertek.

A „Pif-et a falra" pályázatra is igen sok szép, ötletes pályamunka érkezett. A legjobbakat elküldtük a Pif szerkesztőségébe, Párizsba. A többit a Kajla magazinunkban meghirdetett „Kajlát a falra" eredményhirdetése után szerkesztőségünk kiállításon mutatja be.

Most pedig visszatérve az ajándékcsomag tartalmára! Pif sokféle játékot küldött: pólóra vasalható matricát, dobókorongot, ugrógyíkot, mini társasjátékot, jojót. Ezeket küldtük el, illetve volt, aki öntapadós Pif-matricát kapott. Mindegyikhez nem tudtunk használati utasítást mellékelni – gondoljuk, azért már kitaláltátok. Ha mégsem, segítségül itt van néhány fotó és a jojó összeállítási rajza.

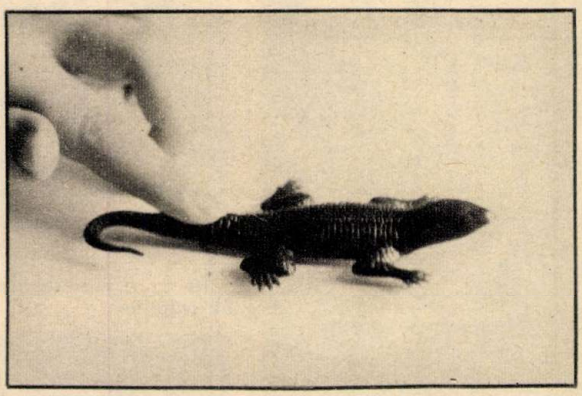

Újabb meglepetésekkel, új ötletes játékokkal a novemberben megjelenő, ez évi P–P magazinunkban találkozhattok.

Jó szórakozást!

Kisdobosok, úttörők, úttörővezetők! Szülők!

Szeptember 20-ig

40%-OS ÁRENGEDMÉNNYEL ÁRUSÍTUNK

úttörő szoknyákat, nadrágokat, trikókat, pólókat, sapkákat

az Ezermester és Úttörő Boltokban!

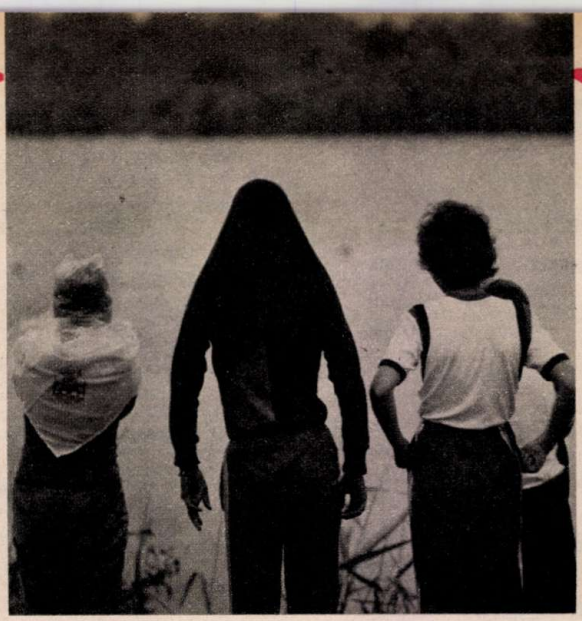

NYÁR 1980

1. NAP. Megérkezés a táborba. Esernyők, esőköpenyek, vízhatlan dzsekik színes forgataga. Forró tea, süvítő szél. Az elszakadt sátorkötelek javítgatása, csomózgatása, az esővíz lecsapolása a főtérről. A hőmérséklet szélárnyékban 10 fok, a tábori konyha közvetlen közelében 18 fok. Tolongás a tábori konyha közvetlen közelében. A vizes melegítők lecserélése száraz gyapjúholmira. Este becsavarodunk. Ki két pokrócba, ki háromba.

2. NAP. Időjárásjelentés. Sok szél, hőmérséklet éppen hogy. Napsugár semmi. A sátor vadul vergődik, mint egy lekötözött sas. Szellemi vetélkedő pokrócban: a régebbi és a legújabb kori magyar átkok feleleventése. Délután öt perc friss levegő. Gumikabátok, esőkabátok, orkándzsekik. Utána forró tea, lázmérő, aszpirin, maripen. Este suttogó történetek Amundsenről és Scott kapitányról.

3. NAP. Levél haza: küldjetek gumicsizmát, kesztyűt, kucsmát. A sátor körül elsőfokú árvízvédelmi készültség, a sátorban gúnyos megjegyzések a víz természetes körforgásáról. A táborvezető sífelszerelésben, halk hangon beszél az impregnált sátrak tökéletes vízhatlanságáról. A feje felett megjelenik az első vízcsepp. Délután forró tea, utána a magunkkal hozott fürdőruhák megtekintése. Ezek valamikor használati tárgyak voltak. Este az első összegyűlt lavór víz kilocsantása a sátorból. Kulturális program: a strandról beszűrődik a szökőár dinamikus zenéje.

4. NAP. Időjárásjelentés. Biztató! Dél-Franciaországban kisütött a Nap és Madagaszkár felett felhőtlen az ég. A záporeső nálunk is abbamaradt. Helyette felhőszakadás. A pingpongasztalokat felkapja a szél és elviszi. Vajon visszahozza-e . . .? Katonai alakulatok homokzsákokat raknak a sátor köré, helikopterről élelmet és takarókat dobálnak le.

5. NAP. Ma ismét kint voltunk a szabad ég alatt. A sátrunkat ugyanis elvitte a szél. Nem bízunk benne, hogy visszahozza, mert a pingpongasztalokat sem hozta vissza. Költözés kétéltű járművön egy másik sátorba. A katonák vidámak, magabiztosak. Azt mondják, a Dunántúli- és az Északi-Középhegység még nem került víz alá.

6. NAP. Elszántan táborozunk, mert tudjuk, hogy az ember legyőzi a természetet. Legalábbis az esetek többségében. Forró tea. A melegítőkre felhúzzuk a meleg gyapjúholmikat, mielőtt a pokrócokat magunkra tekernők. Mozdulni sem tudunk, de a sátorban amúgy sincs hely holmi fékevesztett rohangálásnak.

7. NAP. Hajnalban furcsa zajra riadtunk fel: csend volt. Nem hallottuk a szél gőzmozdonyszerű sivítását, és az eső sem kopogott tébolyultan a ponyván. Gyorsan bekapcsoltuk a rádiót. Időjárásjelentés. A meleg kissé mérséklődik. Köd. A mélyebben fekvő területeken talajmenti fagy. Mi természetesen mélyebben fekvő területen táborozunk. Utána reklám, majd színes előadás a jégkorszakok gyakoriságáról. Levél gémberedett ujjakkal, küldjétek el a korit!

8. NAP. Úgy látszik, aszályos idők járnak, mert ma sem esik. A sátor kívülről enyhén deres. A gólyák és a fecskék mennek, a felhők és a pingvinek jönnek. A honvédség harckocsikra szerelt hókotrókkal vonul fel, és kioszt-ják a hálózsákokat. A távolból mintha farkasok üvöltenének, de a jókedvű katonák megnyugtatnak, hogy nem farkasokról van szó, hanem szánhúzó kutyákról. Hátha úgy adódik, hogy kirándulni támad kedvünk. Este forró tea, a strandon dallamos rianás.

9. NAP. Időjárásjelentés. Melegfront közeledik, legalább 8 fokos! A hőmérsékletet össze sem merik hasonlítani a sokévi átlaggal. Természeti tüneményben van részünk: kisütött a Nap! Olvadó vizek csörgedeznek, a pingvinek hozzálátnak, hogy kiköltsék kicsinyeiket. Mindenki a főtérre! . . . Az öltözék az ünnepi eseményhez illő: 1980-as mintájú sarkkutató ruha. Csatakiáltások közben felkúszik az árbocra egy fürdőgatya, az ember diadalának jelképeként. Estére tábortűz lesz vagy hóemberépítés. Majd meglátjuk.

10. NAP. Egyre többet vagyunk a szabadban! A szél ugyan megint feltámadt – úgy látszik, már kifújta magát! – de nem baj, mert pingpongasztalokat hozott valamelyik szomszéd táborból. A táborvezető megígérte, hogy nyomban bajnokságot rendezünk, ha az asztalok nem sodródnak többé ideoda a kavargó szélben. Megindult a havazás, de a hóréteg egyelőre teljesen alkalmatlan a sportolásra. Táviratban köszöntöttük a Déli-sarkon működő Mirnij Kutatóállomás dolgozóit.

11. NAP. Időjárásjelentés. Az óceáni tömegek elérték a Kárpát-medencét. A hőmérséklet emelkedik. Délutánra leszakadó felhőzet. Bejött . . .! A sátorban fülledt, párás meleg. Minden ragad, minden gőzölög. A fehér papíron mély nyomot hagy a ceruza, ahogy Noé bárkáját tervezgetjük. Néhányan lepréselik a fürdőruhájukat, és beragasztják a tábori naplóba. Hadd álmuljon az utókor, hogy micsoda mulatságos ruhadarabokat cipelt magával 1980-ban egy táborozó . . .

12. NAP. Csüggedten ülünk az áradatban. Hát máris vége? A mentőhelikoptereket várjuk, amelyek biztonságos helyre szállítanak majd, ahonnan már szárazföldi járművekkel is hazautazhatunk. Csak egy dolog vigasztal: lesz mit mesélnünk az otthon maradt, szerencsétlen, irigykedő frátereknek . . .!

Cser Gábor

OLVASSATOK MINDENNAP!

KISEBBEKNEK:

... pld. Ablak–Zsiráf. Képes gyermeklexikon. Szerkesztette: Mérei Ferenc–Binét Ágnes – – – 56,– Ft
... pld. Benedek Elek: Rókáné mézes-mákos kalácsa és más mesék – – – – – – – 32,– Ft
... pld. Benedek Elek: Többsincs királyfi és más mesék – – 31,– Ft
... pld. Benedek Elek: Vége jó, minden jó és más mesék – 30,– Ft
... pld. Benedek Elek: A vitéz szabólegény – 34,– Ft
... pld. Grimm legszebb meséi – – – – 36,– Ft
... pld. Hauff legszebb meséi – – – – 41,– Ft
... pld. Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese – – – 42,– Ft
... pld. Mesevonat. Antológia – – – – 29,– Ft
... pld. A repülő hajó. A Szovjetunió népeinek meséiből – 40,– Ft
... pld. Szántó György: A három vaskorona. Népmondák – – 28,– Ft
... pld. A zöld madár. Válogatás a világ legszebb meséiből 32,– Ft

NAGYOBBAKNAK:

... pld. Horgas Béla: Nyelvöltögető – – – 24,– Ft
... pld. Juhász Ferenc: Csikóellés. Versek – 16,– Ft
... pld. Lázár Ervin: Berzsián és Dideki – – 29,– Ft
... pld. Libbenj, lobogó! Versantológia – – 20,– Ft
... pld. Mándy Stefánia: A cinóber piros madár. Gyermekversek 16,– Ft
... pld. Szentiványi Jenő: A postának mennie kell – – – – 42,– Ft
... pld. Tamkó Sirató Károly: Szélkiáltó Gyermekversek – – – – – – – – 24,– Ft
... pld. Varga Katalin: Én, te ő. Kalandok a szófajok birodalmában – 29,– Ft

A Hétszínvirág sorozat köteteiből:

... pld. Bognár Róbert: Sziget a viharban. Ciprus – – – – – – – – – 34,– Ft
... pld. Farkas József: Barátom, Szerjózsa. Szovjetunió – – – – – – – – 50,– Ft
... pld. Szarvas Péter: Thu, a saigoni lány. Vietnam – – – – – – – – – 41,– Ft
... pld. Tótfalusi István: Svédország közel van. Svédország – – – – – – – – 58,– Ft
... pld. Vajkai Zsófia: Pepe a királyok városában. Peru – – 53,– Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, magánszemélyeknek 200 Ft felett portómentesen, 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési- és portóköltséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk:
Állami Könyvterjesztő Vállalat
Részletkönyvszolgálata
1397 Budapest, Postafiók 502.
Telefon: 403-728

A megrendelő neve: .....
Pontos címe, irányítószámmal: .....
részletfizetésnél: .....
Anyja neve: .....
Születési helye, ideje: .....
Személyi ig. száma: .....

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztástokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához. Fiúk jelentkezését várjuk vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak. Lányokat vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

Vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíj. A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR Budapest IV., Tó u. 1–5. oktatási osztály. Telefon: 690-900/531-es mellék és CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG Budapest XXII. (Nagytétény), Bányaléq u. 2. személyzeti osztály. Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest, Postafiók 110.

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?
A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:
– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.
– Az ösztöndíj: 500,– Ft.
– Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.
Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Váci út 91. – 1044

MOST 8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkásképesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves általános iskolát végzett lány. A tanítás 1981. szeptember 1-től indul!

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a vizsga sikeres letételéhez a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
A három tanév idejére ingyenes:
— a leányotthonban a lakás, a tankönyv, a tanszerek,
— a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő és az iskolaköpeny.

Ezeken felül minden tanulónak adunk tanulmányi ösztöndíjat: havi 350—720 forintot (a tanulmányi eredménytől függően) és szociális ösztöndíjat: havi 500 forintot.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy
PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd.
Várjuk jelentkezésedet!

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházatiipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft

Ösztöndíjkiegészítés: 190,— Ft

Teljes ellátás havi 210,— Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: **PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Erkel u. 30. 1046**

Telefon: 639-111/115-ös vagy 224-es mellék

TÖPRENGŐ

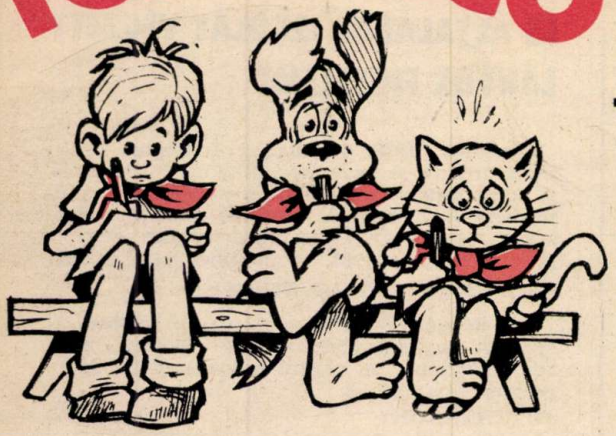

SZABADIDŐ: Üzenet egy összetépett füzetlapon. Próbáld meg elolvasni anélkül, hogy a papírszeletkéket kivágnád. Ha alaposan megnézed, rájössz, nem is nagyon nehéz, bár egy betű hiányozni fog az üzenetből . . .

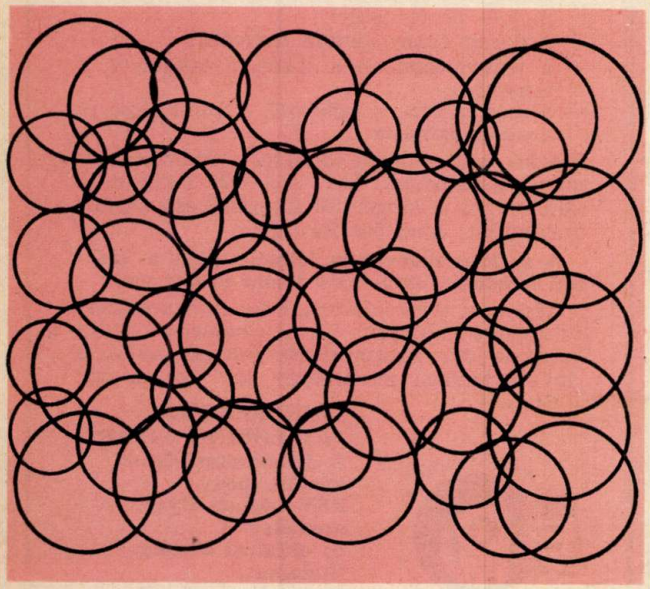

ÁLLAPÍTSD MEG: hány méretben szerepelnek körök az ábrán és hogy melyikből mennyi van.

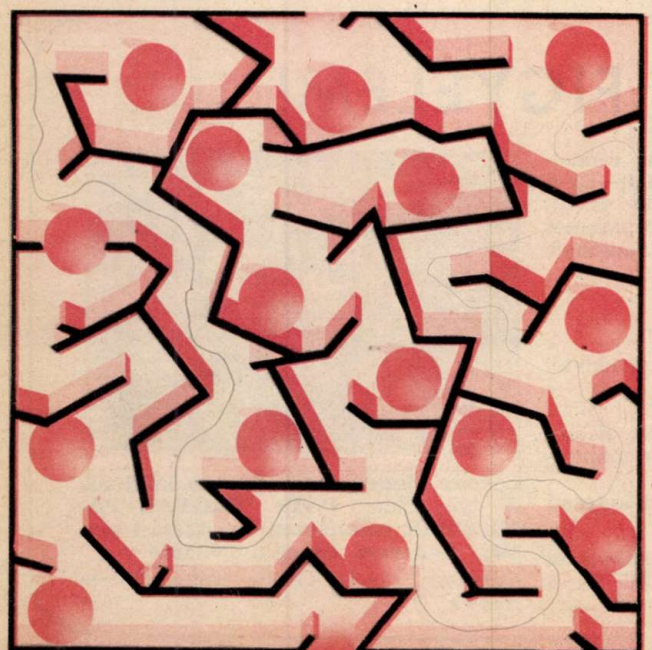

HÁNY GOLYÓVAL találkozhatsz a labirintuson keresztül?

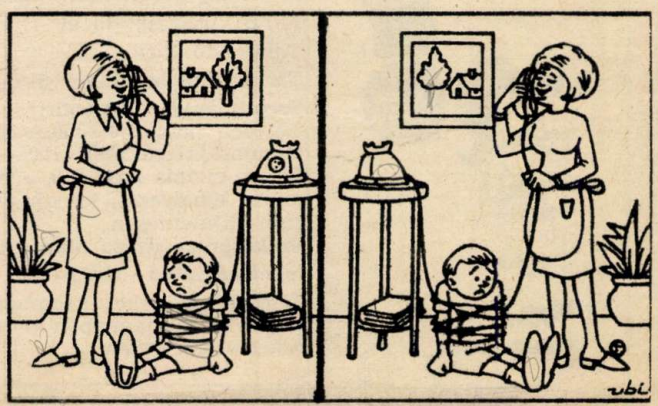

Hány eltérést találsz a két rajz között?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küld be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: szeptember 16.

LEVÉLBARÁTSÁG: Levelet írsz egyik baráti országba egy fiúnak, akivel a nyáron a zánkai nemzetközi táborban ismerkedtél meg. Melyik város nevét írod a borítékra. 1. Moszkva? X. Berlin? 2. Prága?

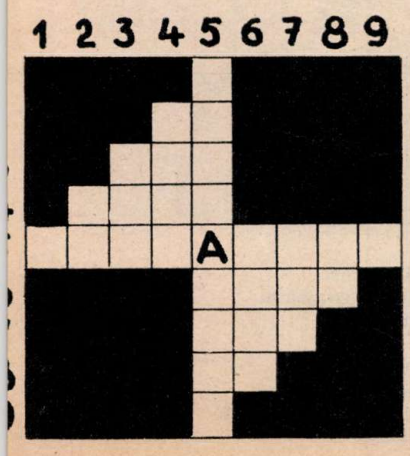

Az alábbi meghatározások szerint írd be az ábrába a betűket, szavakat. A leghosszabb vízszintes és függőleges sor meghatározását elhagytuk. Ezeket a többiek alapján kell megfejtened.

VÍZSZINTES: 1. Mássalhangzó az ABC második feléből. 2. Mutatószó. 3. Valaminek az értéke. 4. Sérülés, névelővel. 5. ... 6. Délceg. 7. Nem kevés. 8. Időhatározórag. 9. Mássalhangzó az ABC első feléből.

FÜGGŐLEGES: 1. Mássalhangzó az ABC elejéről. 2. Asztalos Ottó monogramja. 3. A legértékesebb magyar kártyalap. 4. Az utolsó betű híján, ez alatt fészkel a fecske. 5. ... 6. Nagy városokban sok ilyen reklám látható. 7. Lék betűi keverve. 8. Pince eleje! 9. Magánhangzó az ABC elejéről.

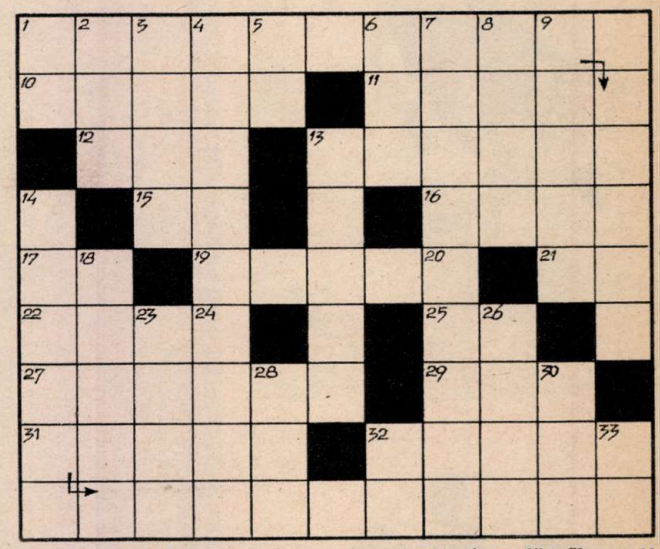

IRODALOM: Küldjétek be a vízszintes 1. és a függőleges 14. megfejtését: Arany János egyik nagy művének első sorát.

VÍZSZINTES: 1. Az Arany mű első két szava. 10. Férfinév. 11. Híres várkapitány, névelővel. 12. Lök betűi keverve. 13. Az állatnak enni adsz. 15. Illés Ferenc monogramja. 16. Katonai szövetség. 17. Morzehang. 19. Pisában van ilyen torony. 21. A toronyóra teszi. 22. Ritka férfinév. 25. Megyei bizottság. 27. Egy becézett nevű fiú és barátai. 29. Eke betűi keverve. 31. Kérdőszó. 32. Egyesületi vezető. 33. Zirc egyik része!

FÜGGŐLEGES: 1. Erdei állat. 2. Soproni sportklub. 3. Férfinév, becézve. 4. Megtévesztés, ismert idegen szóval. 5. És, latinul. 6. Derékszíj része, egy betű híján. 7. Híres tengeri kikötő Ázsiában. 8. Egy betű híján kvóta (arány, rész). 9. Könyvben is van, névelővel. 13. Valamit elhelyez. 14. Az Arany mű harmadik, negyedik szava. 18. Kereskedelmi cikk, kötőszóval. 20. Az emel ige parancsoló mód, egyesszám második személyben. 23. Versrészletet mond. 24. Kérdőszó. 26. Híres focista volt a közelmúltban. 28. Tét betűi keverve. 30. Nagyon rövid utca. 32. Azonos betűk. 33. Kérdőszó.

ÉLŐVILÁG

Három válaszból csak egy a jó. Ugyan melyik?

1. Milyen színű a virága az őszi kikericsnek?

1. sárga
X. lila
2. rózsaszín

2. Melyikből készítenek orrcseppet a nátha ellen?

1. csikófark
X. tavaszi hérics
2. homoki szalmagyopár

3. Mi a neve annak a gyógynövénynek, amely világszerte az egyik legfontosabb háziorvosság? (Latin neve: matricaria chamomilla)

1. szemvidító
X. pozgás zsázsa
2. orvosi székfű

4. Melyik növényből készítik a Valeriana nevű jól ismert nyugtató gyógyszert?

1. macskagyökér
X. orvosi ziliz
2. mezei zsurló

5. Melyiknek van sárga virága?

1. acsalapu
X. vérontófű
2. méhfű

6. Több vitamin van-e a csipkebogyóban, mint a citromban?

1. ugyanannyi
X. kétszerese
2. tízszerese

7. Hazánkban hol található leginkább a cserszömörce?

1. A Dunántúli-középhegységben
X. a Tisza partján
2. a Nyírség homokjában

Rohamra indul a tyukodi csatár az ózdiak elleni döntő mérkőzésén

KUPAGYŐZTES AZ ÓZD

A Margitszigeti Úttörőstadionban bonyolították le a kispályás labdarúgó Pajtás kupa döntőjét. A versenykiírás szerint a legtöbb mérkőzést játszott hat csapat került a fináléba, ahol két csoportban, két fordulós körmérkőzésen döntötték el a csoporthelyezéseket. A végső sorrend a csoportok helyezettjeinek egymás elleni mérkőzésein alakult ki. A döntőt Ózd és Tyukod együttese vívta. Az ózdiak biztos esélyesként léptek pályára, ám a lelkesen, önfeláldozóan küzdő tyukodiak döntetlent harcoltak ki. A kupa sorsát végül büntetőrúgásokkal döntötték el, s ebben egy góllal az ózdiak bizonyultak jobbnak.

AZ 1980. ÉVI KISPÁLYÁS LABDARÚGÓ PAJTÁS KUPA EREDMÉNYE: 1. Ózd, 2. Tyukod, 3. Nagyecsed, 4. Csajág, 5. Tiszafüred, 6. Jánoshalma. A gólkirály címet Kelemen Gyula, a Nagyecsed játékosa szerezte meg 24 góllal. A legjobb mezőnyjátékos Bud Zsolt (Ózd), a legjobb kapus Ossó János (Tyukod) lett. A legsportszerűbb csapat különdíját Jánoshalma csapata nyerte el.

Fotó: Gaál Zoltán

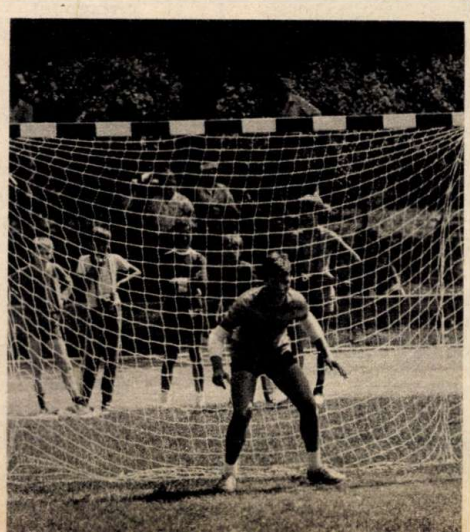

Az első helyért vívott összecsapáson nem született döntés a rendes játékidőben. A büntetőrúgásokban az ózdiak voltak a jobbak — egy góllal

XVI. NYÁRI ÚTTÖRŐ-OLIMPIA

ÚJ FEJEZET?

Új fejezet kezdődött az úttörősport történelmében. Az idén június 30. és július 7. között megújult formában zajlott le Szolnokon a XVI. nyári úttörő-olimpia országos döntője. Tíz sportágban mérték össze erejüket az országos döntőbe került sportolók. Azért nem írhattuk, hogy a *legjobbak*, mert a két legfontosabb *egyéni* sportágban: atlétikában és tornában most *csak csapatversenyeket* rendeztek. (Ez volt az egyik újdonság!) Így azok a kiemelkedő képességű tehetségek — jócskán akadnak ilyenek —, akik az úgynevezett „kis iskolákban" tanulnak, már eleve elestek a döntőbe jutás lehetőségétől. Ugyanis náluk, iskolájukban a kis létszám miatt képtelenség olyan atléta-, vagy tornász-„csapatot" formálni, amely kivívhatta volna a szolnoki szereplés jogát. Megsínylette ezt a hangulat és a színvonal is. A másik újítás bemutatkozása, a testnevelési tagozatos osztályok viadala, enyhén szólva *mérsékelten sikerült.* Még a sportban csak kevéssé járatosak is tudják, hogy szinte lehetetlen atlétikára és tornára (e két sportágban elért összteljesítmény alapján alakult ki a csapatok sorrendje) megfelelően felkészíteni ugyanazokat a gyerekeket. Ezt a tényt bizonyította a szolnoki kép is. Egyes csapatok például a tornaversenyeken a spárgagyakorlat helyett támadóállást mutattak be, több tornabíró komolytalanságra hivatkozva nem akart tovább pontozni. Nem is csoda, hiszen megszokták, hogy eddig az úttörő-olimpia tornaversenyein olyan versenyzőket láttak, mint Békési Ilona, Medveczky Krisztina, vagy Magyar Zoltán.

Nem kétséges, az úttörő-olimpia országos döntőinek rangosaknak kell lenniük minden sportágban, nemcsak a labdajátékokban. Elsősorban éppen a legjobbak összecsapása, az ott születő csúcseredmények, a bemutatott gyakorlatok színvonala által. Évekig megvolt ez a rang. Későbbi olimpia-, világ- és Európa-bajnokok gazdagították teljesítményükkel a magyar gyerekek legjelentősebb sporteseményét. Kár lenne szegényebbé tennünk őket, önmagunkat.

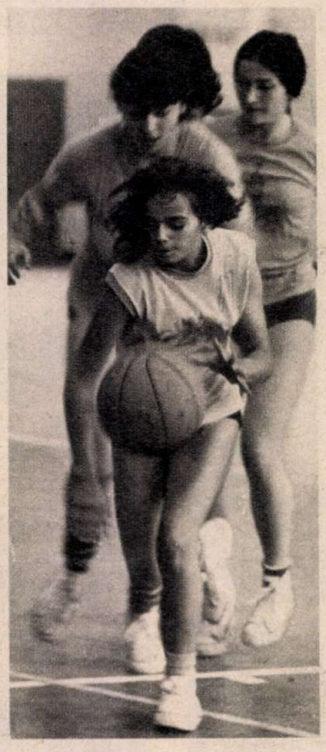

Koncentrálj, fuss, dobbants — és máris olyan messzire ugorhatsz, amilyenre erődből telik!

Újdonság: atlétikában csapatversenyek! A gyorslábú gyerekek igazán szép eredményeket értek el síkfutásban, a legkülönbözőbb távokon

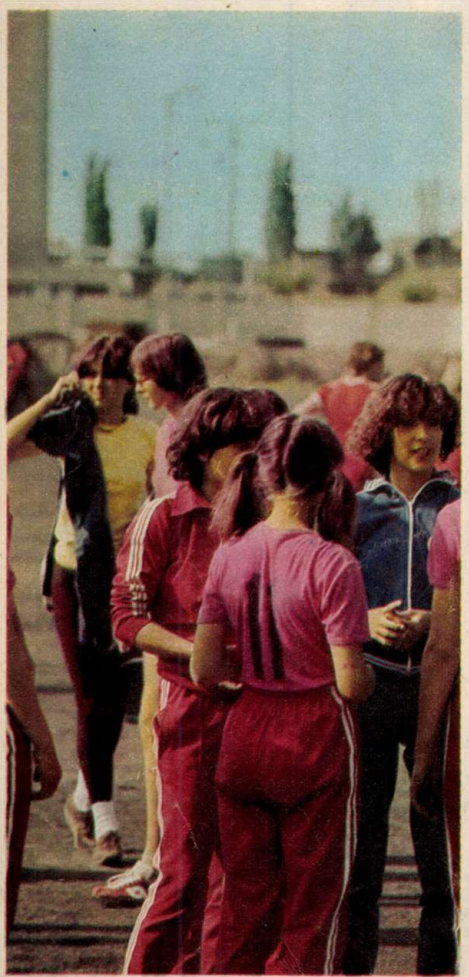

Várakozás. Újabb rajtra, vagy az eredményekre? Mindenesetre ezek a pillanatok a legizgalmasabbak...

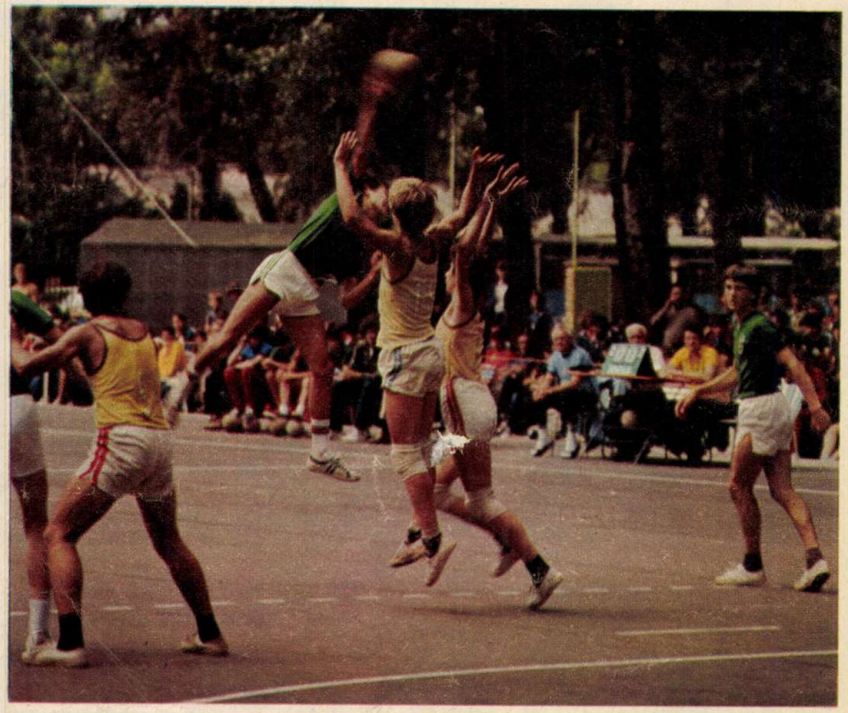

Az úttörő-olimpia döntőinek legrangosabb eseményei a labdajátékok voltak

Csillog-villog minden versenyző és csapat legszebb álma: a kupa

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS

80/24

XXXV. ÉVF. • 1980. SZEPT. 11. • ÁRA: 3,50 Ft

FOTÓ: SZALAY BÉLA

SZIGETVÁR CSILLAGAI

Lassanként érezni kezdjük a ritmust, és a napközben várható felmelegedés helyett egyre inkább érdekel a másnapi órarend. Az ország legjobb őrsvezetői azonban már a nyár elején megkezdték felkészülésüket erre az úttörőévre. Baranya megyében jártak, ahol többnapos játék keretében cserélték ki tapasztalataikat, terveiket. Reméljük, hogy ennek a vidáman komoly eseménynek a hasznát ti is érezni fogjátok!

Még idei, fegyelmezetlen nyarunk elején történt, hogy fegyelmezett, bár jókedvű seregek siettek Mohács, Pécs, Siklós és Komló irányából Szigetvár felmentésére. Igaz, a vitézek több mint 400 évvel elkéstek, szándékukat így is tiszteletre méltónak ítélhetjük. Arról nem is beszélve, hogy ez milyen pompás, és nem kevésbé tanulságos játéknak bizonyult. A „hadak" ugyanis a XIII. országos őrsvezető találkozó résztvevőiből verbuválódtak.

Az előrenyomulás jelentős része nem ütközött komolyabb nehézségekbe, mert egészen tűrhető, aszfaltozott műúton történt, a tüzes paripák teljes mellőzésével, autóbuszokon.

AZ ÁTTÖRÉS

Szigetvár térségében aztán váratlanul komolyra fordul az ügy. Úgy látszik, jelentős ellenállásba ütköztünk, mert a busz nem megy tovább. Ellenben megtudjuk, hogy valahol a környező erdőben utasításokat találunk a sereg további hadmozdulatait illetően. Jó, de hol...?

...Vonulunk a rengetegben. Jelet keresünk, tehát gyanús minden levél, minden fűszál. Azok meg, mintha tudnák ezt, gúnyosan integetnek. És sajnos, egyformán. Egyszerre csődület támad: papírfecni hever a fűben, és rajta egy 6-os. Nem, nem... ez inkább 9-es!... Vagy mégsem? Próbáljuk ki. Hat lépésnyire — semmi. Kilenc lépésre — ugyanaz.

— Kinél van egy kasza?! — hangzik indulatosan valahonnan a derékig érő fűből.

Senkinél. Úgy látszik, ez nem tartozott az elengedhetetlen felszerelési tárgyak közé. Persze... azért megtaláljuk a parancsot. Elvégre őrsvezetők jöttek össze itt, vagy mi az ördög?

Fodor Mariann,
aki rábukkant a törökök
titkos fegyverraktárára

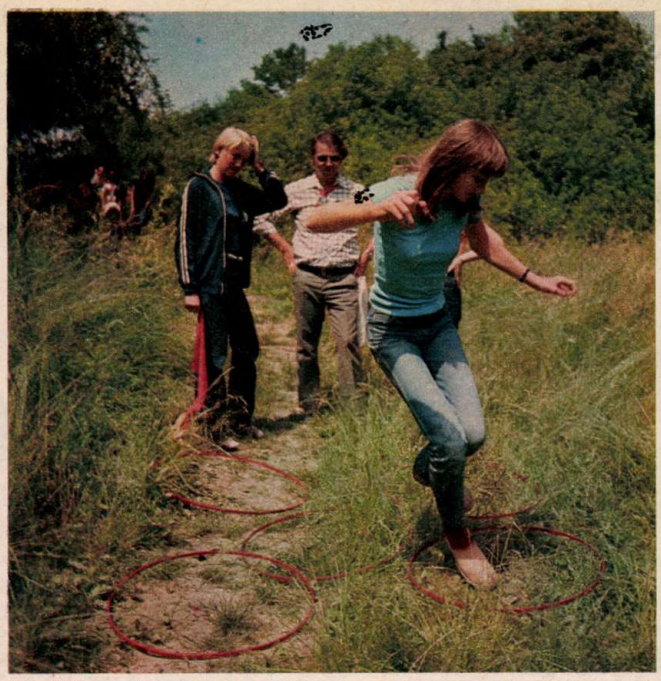

Igazi ingoványon sem haladhatna biztosabban a felmentő sereg

Megvan a zászló! Az igazi lófarkas jelvénnyel Bogos Tímea vezényli a vidám vitézeket

A győztes hadak Zrínyi Miklós előtt számolnak be „hősi" tetteikről

SZIGETVÁR CSILLAGAI

„Magyar vitézek! — olvassuk a tekercset. — A Szigetvár felé vezető utatokon akadályokba ütköztök. Ezek leküzdésére hívunk benneteket. Győzzétek le a pogány török sereget, zsákmányoljatok fegyvereket, és szerezzétek meg a lófarkas zászlót! Utána ebéd."

— Helyes! — jegyzi meg valaki. — A vége egészen jól hangzott. Hát akkor... hajrá magyarok!

És fellángol a harc. A Mohácsról jött csapat nekilát az akadályok leküzdésének. Az erdő sokat veszít csendes méltóságából, és ha a törökök nem is, a mókusok minden bizonnyal fejvesztetten menekülnek...

KÖZEL A HÚSOSFAZÉKHOZ

Ezalatt felkeressük a konyhát. A krónikásnak végül is nem az „öldöklés" a feladata, hanem az események pontos rögzítése. Azt meg úgyis elmesélik...

A konyhát két jókora bográcsjelenti, a személyzetet meg két — marconának semmiképpen sem nevezhető — hetedikes lány. Hűvös, szakértő arccal tesznek-vesznek a táncoló tüzek és a jó illatú párák között.

— Jó lesz? — kérdezi Magyar Melinda az igazi alkotók örök kételkedésével.

— Biztos — bólogat Gulyás Éva. — De vajon elég lesz-e?

— Hát... az attól függ, hogy meddig tart a csata — mondja Melinda, egy tapasztalt hadtáptiszt modorában.

Rövidesen kiderül, hogy egyikük sem érintette a lényeget, mármint hogy — idejében készen lesz-e? Mert már jönnek is a fák közül. Bogos Tímea vezényel az élen a hosszú rúdon lobogó lófarokkal, mint valami tamburmajor, és Fodor Mariann lengeti széles vigyorral a rajzlapokra rajzolt török fegyvereket, amelyeket ő zsákmányolt egy bokor tövében. Részletes ismertetésüktől azonban mereven elzárkózik.

— Ugyan már. Meg tudom különböztetni az ágyút a kardtól. Ennyi az egész. Kész a kaja...?

...Táplálkozás a tisztáson. Zaftos pörkölt, hófehér puha kenyér, csorranó hideg víz. És körben újra békésen csicsereg az erdő. Elég az hozzá, hogy teljesen megfeledkezünk az illemről, hogy legalább látszólag szabódjunk, amikor minket is megkínálnak.

A várba való bevonulást laza zápor fűszerezi, de ilyen haditettek után ez már senkit sem érdekel.

A NÍVÓDÍJAS HADNAGY

— Az ember úgy juthat el egy ilyen országos rendezvényre — tájékoztat a mosonmagyaróvári Kovács Adrienne —, ha részt vesz az „Őrsvezető" egész éves pályázatán. És persze van néhány ötlete, amelyet érdemes országosan ismertté tenni. Én már tavaly is ott voltam a zalaegerszegi találkozón. Tudniillik egy kisdobos őrs vezetője vagyok, és a rendezőknek — az Őrsvezető szerkesztőségének — megtetszett az az ötletünk, hogy a jó őrsi munka elismerésére kitüntetést alapítottunk. Persze, ne gondoljon senki holmi csillogó medáliákra, ugyan. Apró, játékos, kedves holmikról van szó. Kifestőkönyv, baba, játék állatka, ilyesmik. Néha a saját zsebpénzemből vettem a „rendjeleket", de ahogy a srácok örültek... Szóval jó befektetés volt. A jövő?... Kicsit nehéznek ígérkezik, mert az őrs egyre jobban cseperedik. Ez önmagában nem volna baj, csakhogy ezzel együtt egyre határozottabb egyéni véleményük lesz a dolgokról. Az egyszerű játék már nem biztos, hogy elég lesz az irányításhoz... De azért nem félek. Szabad időmben mostanában is sokat lovagolok, pedig kezdetben legalább tízszer leestem róla...

A nagyszerű játék mellett persze komolyabb dolgokról is szó esett a szigetvári ÖV találkozón. Az ország 400 legjobb őrsvezetőjének igazán volt mondanivalója egymás számára. Kovács Adrienne pedig egyike volt azoknak, akik sokat hoztak, és sokat visznek haza erről az összejövetelről. Ezt nem mi találtuk ki, a társak szavazata alapján lett az övé a Pajtás nívódíja. Egy pecsétes díszoklevéllel együtt díszítik majd a vitrinjét. Mert Zrínyi Miklós — Melis Gábor, a Pécsi Nemzeti Színház színész rendezője — a záróünnepségen őt is Szigetvár címzetes hadnagyává fogadta.

Cs. G.

Fotó: Szalay Béla

TITOKZATOS VAKOND-TÚRÁS

A Mátrában táboroztunk, hegyekkel körülvett kis réten. Mindjárt az első napokban eltűnt a matracpumpa, s ezzel egyidőben furcsa módon néhány gumimatrac teljesen leeresztett. Az érintettek bosszúsan fújták saját tüdejükre hagyatkozva az alvóhelyül szolgáló matracaikat. S miközben — a borús időt tetézve — még a sátrunkba látogató bogarak, békák is elég kellemetlenséget okoztak nekünk, az egyik nap Edit különös dolgot vett észre a lakhelyünkön.

— *Ez tegnap még nem volt itt!* — mutatott egy púpra.

— *Csak nem vakondtúrás?* — ijedtünk meg.

Aznap éjjel rettegve aludtunk el, de szerencsére vakondok nélkül ébredtünk. Editet azonban nem hagyta nyugodni a dolog, addig-addig nézegette, turkálta a titokzatos púpot, amíg egyszerre halljuk, hogy izgatottan fut a nevelőnkhöz:

— *Tanár néni! Tanár néni! Előkerült a matracpumpa.*

Megkönnyebbülve nevettünk. A vakond nem kívánt velünk táborozni.

Nagy Andrea, Gyöngyös, Ifjúság út 8. — 3200

KALANDOS VOLT A NYÁR...

REGEBELI TÜNDÉREK VOLTUNK

Részt vettem az országos kincskereső táborban, Szegeden. A sok élmény közül az ásotthalmi kirándulás volt a legkedvesebb számomra. Ásotthalom Szeged közelében fekvő kisközség, határában gyönyörű fenyő- és tölgyerdővel, ahol Arany János „Rege a csodaszarvasról" című művének jegyében rendhagyó akadályversenyen vettünk részt. A megérkezés után a csoport két részre oszlott, vagyis a regebeli tündérek és leventék útja ketté vált. Mi, a mindszenti riporterek a leventék táborába kerültünk, és Ménrót királyunk — aki nem volt más, mint a rajvezetőnk —, palotája felé vettük utunkat. (A palota pedig az egyik esőbeálló volt.) Királyunk mellett találtuk szép Enéhet, a táborvezetőnket is. Ménrót kijelentette, hogy csak úgy indulhatunk vadászatra, ha nyilat készítünk magunknak. Tüstént hozzáláttunk, s amikor elkészültünk a nyilakkal, visszatértünk Ménróthoz, akinek a regebeli két fia helyett most öt fia indult vadászni tíz-tíz leventével. Hunor királyfi, az apai és anyai áldás után utolsónak indult a csodaszarvas nyomába, seregében voltam én is.

Utunkat kartonra rajzolt szarvasok mutatták. Az első állomáson fára tűzdelt papírból kivágott vadakat kellett nyilainkkal „elejteni", s ahányat eltaláltunk, annyit vihettünk magunkkal zsákmányként. Majd tovább indultunk a Kur folyó felé, ami nem volt más, mint egy hatalmas homokárok. De mi nem rettentünk meg a nagy folyótól, hanem átúsztuk azaz lemásztunk az árokba, majd a másik oldalon kimásztunk. Nagy meglepetésünkre az egyik bokor alatt teasüteménnyel kínált bennünket az „erdő tündére", az ifivezetőnk. Majd távolabb a bokrok között egy csapat tündérlányt vettünk észre, akik békésen beszélgettek, s megtudtuk, hogy választanunk kell közülük. Igen ám, de mikor észrevettek bennünket, sikítozva futásnak eredtek. Így elég nehéz volt elfogni őket, de végül is sikerült. Minden lánynak két tulipán volt a blúzára tűzve, s az egyiket annak a leventének adta, amelyik elfogta őt.

Miután mindenki választott magának párt, kezdődhetett a lakoma. Nyárson sült szalonnát ettünk, s jóízűen koccintottunk rá üdítő italokkal.

Gedai Éva,
Mindszent, Riporter őrs

NEM MIND TUTAJ, AMI ÚSZIK!

Egyik barátom és szülei meghívtak egy Tisza-parti kirándulásra. A Tisza az idén nem úgy viselkedett, mint tavaly, amikor május végén már lehetett strandolni. Most a homokos partból alig fél méter látszott ki, és az ártéren maradt tócsákban ugyancsak nézegethette magát a sok fűzfa. Megérkezve a hétvégi házhoz, a barátom édesapja kiadta a parancsot:

— Fiúk! Fát vágni! Tüzet gyújtani! Bográcsot, állványt előkészíteni!

Mikor elvégeztük a ránkbízott munkát, „felderítésre" indultunk az ártéren. Riadt fácán repült fel mellettünk, surrogása alaposan megijesztett bennünket. Mindjárt felvidultunk azonban egy távolabb villogó víztükör, egy kis tó láttán, ami azonnal jó ötletet adott. A víkendházból elhoztunk két nagy darab hungarocellt és összekötöttük, hogy kipróbáljuk tutajnak. Addig rendben is volt a dolog, amíg a víz tetején üresen lebegett, de amikor óvatosan ráhasaltunk, a tutajunk is óvatosan süllyedni kezdett velünk, bele a pocsolyába. Csöpögött rólunk a szennyes lé, amikor visszaballagtunk a tűz közelébe, ahol barátom anyukája szóban is megmosdatott bennünket. Az időközben megfőtt finom pörkölt azonban elfeledtette a vizes kalandot.

Bozó László, Mindszent,
Központi Általános Iskola

Csak neked mondom el,
mert te vagy a barátnőm.
Az a fiú nagyon
de nagyon tetszik nekem.
Igen, nyolcadikos.
De nem nőtt valami nagyra.
A haja meg szőke,
És mintha nem is nyírták,
hanem tépték volna a frizuráját.

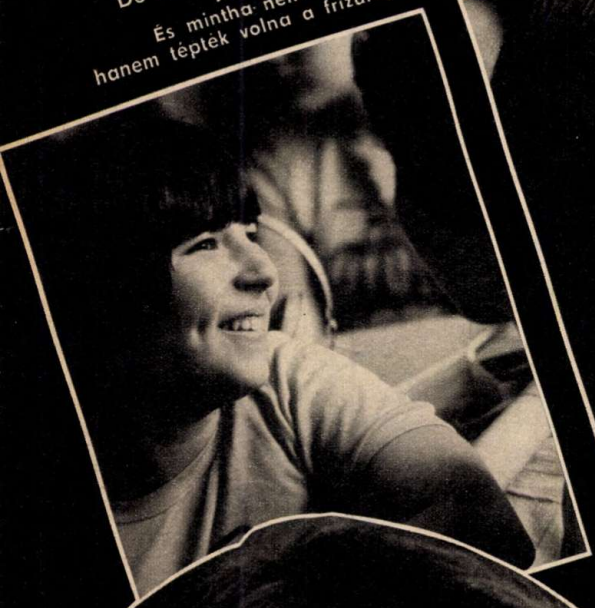

Az első szava az volt hozzám,
hogy: Hé! Tudsz-e spanyolul?
Miért, kéne tudnom?
A, nem!
Így ismerkedtünk.

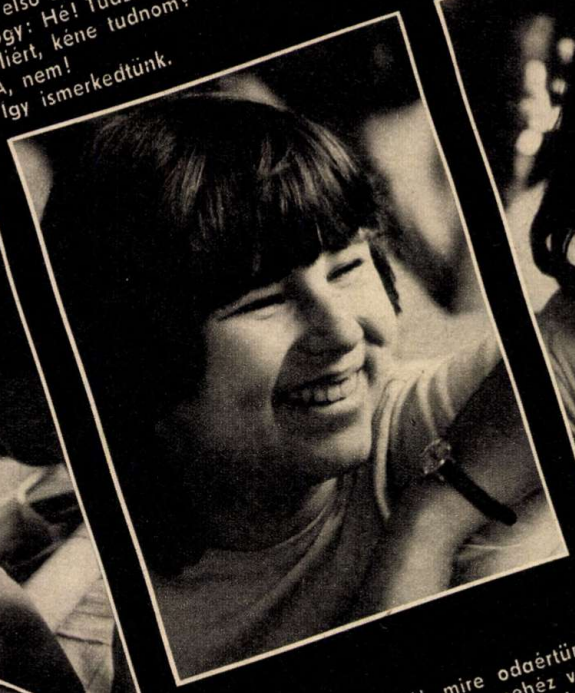

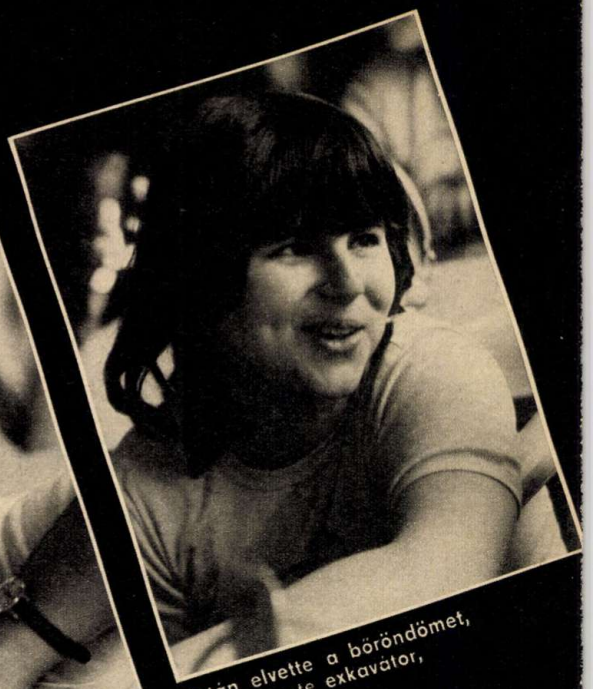

Aztán elvette a böröndömet,
nem vagy te exkavátor,
hogy emelgesd
ezt a nehéz cuccot.

Megizzadt jól, mire odaértünk,
a saját motyója is nehéz volt.
Csillogott a homloka.
Meg a szeme!
Az a fiú kék szemű!

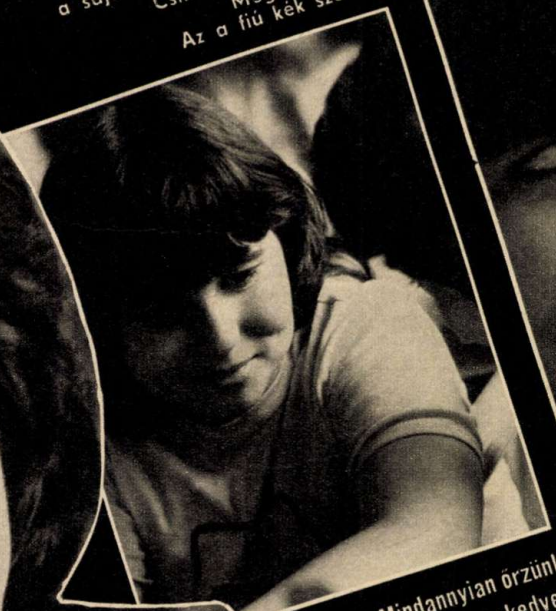

Mindannyian őrzünk
egy-egy kedves
emléket — valakiről.
Tudjuk ezt abból
a sok-sok levélből is,
amelyet
a szerkesztőségnek,
a Csevegő rovathoz írtok.
Kiválasztottunk
egyet a sok közül,
aztán megkértük
a képeken
látható kislányt,
„játssza el"
a levélben megírt
történetet.

Köszönöm,
mondtam neki.
Azt válaszolta,
hogy: semmiség,
csak szólj,
ha hurcolkodni
kell!

AZ A FIÚ KÉK SZEMŰ

Valamilyen focimeccsről mesélt
akkor, s beszéd közben
többször is a karomhoz ért.
Olyan „alig merem" módon.

. . . sok fiúval táncoltam
azon a délutáni bulin.
Ő meg sok lánnyal.
Egyikünk itt, másikunk
amott ugrabugrált,
de mindig összenevettünk.

Jé, neked gödör van az arcodon, amikor nevetsz?
— kiáltott fel egyik délután.
És nevetett és képzeld, neki is van gödör az arcán.

Levett a vállamról egy
hajszálat, és az inggombjára
csavarta.
Emléknek. És azt mondta,
hogy még találkozunk.

FOTÓ: SZALAY

ZSI

A SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ FELHÍVÁSA:

KRITIKUSOKAT KERESÜNK

A Gyermekrádió színháza, a Százszorszép Színház november 7-én ismét megkezdi adásait. Őrsök, rajok, szakkörök, napközisek és klubtagok, figyelem! A Százszorszép Színház kritikusokat keres.

Ki lehet a színház kritikusa? Úttörők, akik beszélgetni szoktak társaikkal a rádióműsorokról, akik megvitatják, hogy mi tetszett nekik a hallottakból és mi nem, és közösen próbálnak véleményt alkotni. Mindenki lehet tehát kritikus, aki szeret játszani, szeret rádiózni, s aki szereti a színházat.

A Magyar Úttörők Szövetsége ebben az évben is sok kulturális játékot ajánl és a „Művészetek vándorútjára" hív benneteket. A Százszorszép Színház ennek a vándorútnak egyik állomása. Aki „bérletet" akar váltani a Százszorszép Színházba, minden hónap első vasárnapján hallhat egy „százszorszép" hangjátékot. Ezek közül a legérdekesebb, legszínvonalasabb, legértékesebb kapja majd meg 1981-ben az úttörők nívódíját.

Ha van kedvetek ehhez a nagy közös játékhoz, levelezőlapon jelentkezzetek október 1-ig. Címünk: Százszorszép Színház, Gyermekrádió, Budapest, 1800.

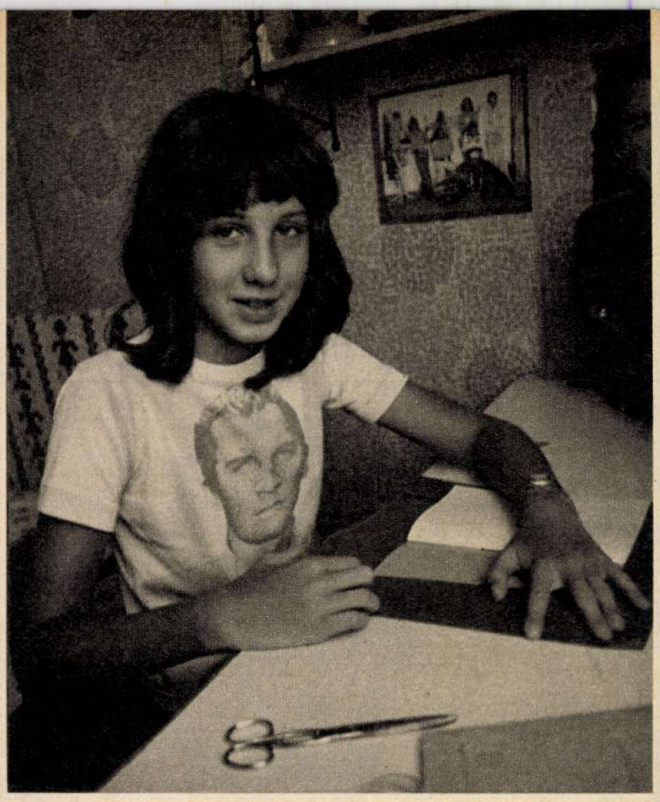

A könyvek és füzetek bekötését a legtöbb iskolában ugyan nem követelik meg, de akkor is megéri a fáradságot. Egyrészt szebb marad a könyvünk, másrészt a tisztaság, a rendszeretetét valamennyi tanár méltányolja.

A NYOLC-KILOMÉTERES VONAT

A leghosszabb szerelvény rekordját az 520 teherkocsiból álló vonat tartja. Elöl három dízelmozdony húzta, ezek közül csak az elsőn volt mozdonyvezető. További három mozdonyt iktattak be a kétszázhatvannegyedik és a kétszázhatvankettedik kocsik közé. A vonat teljes hossza nyolc kilométert tett ki, s ezért a mozdonyvezetőt az állomásról autóval szállították az első mozdony-

KÉTMOTOROS LEMEZJÁTSZÓ

Ez az új típusú, elektronikus masina kézi és automatikus vezérléssel, két darab szervomotorral rendelkezik. Bármelyik részére pontosan ráhelyezhető, illetve levehető a lejátszó kar és a tisztítófej.

Mindezzel együtt semmivel sem jobb, mint a jelenleg forgalomban levők, csak legfeljebb szokatlanabb és drágább.

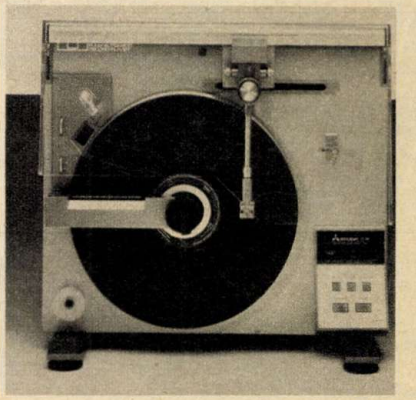

MOTORIZÁLT VÍZISÁTOR

Felfújható tutajra épült sátorban nem lehet rossz kempingezni. Hat személynek nyújt szinte teljes kényelmet az összesen négy és fél mázsás, négy méter hosszú víziház. Mindössze arra kell ügyelni, hogy amikor a sátrat felállítják, ne verjenek cölöpöket a „talajba"!

ITT NYUGSZIK...

Íme egy temető, amely más mint a többi. A gyönyörű ligetben sétálgató vándort nem kísértik komor, nyomasztó gondolatok, éppen ellenkezőleg. A „fejfákat" olvasva látványos, izgalmas, színpompás események jutnak az eszébe.

Pedig jóbarátok nyugszanak itt. Némelyikük neve – Kincsem, Imperial stb. – talán még számotokra is ismerősen cseng. Híres paripák emlékét őrzi e hely, remek négylábú sporttársakét, „akik" számtalan győzelmükkel ország-világ előtt hirdették a magyar lótenyésztők és lovas sportolók tudását, hozzáértését.

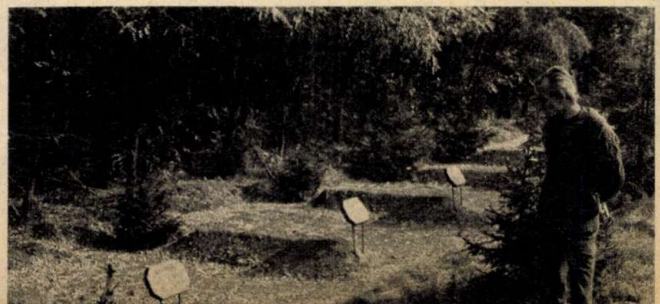

BONGÓ

hoz. Furcsa volt az indulás is. Attól a pillanattól kezdve, amikor az első három mozdony megmozdult, két teljes perc telt el az utolsó vagon indulásáig. Ennyi időt vett igénybe az összekötő kapcsok megfeszülése, amely folytán a vonat kétszáz méterrel meghosszabbodott.

S hogy erre a rekordra miért került sor? Az Egyesült Államokban mindenekfölött a REKLÁM-ban hisznek, s úgy vélik, hogy egy kis népszerűsítésre még az olyan — már évtizedek óta jól bevált — közlekedési formának sem árt, mint a vasút.

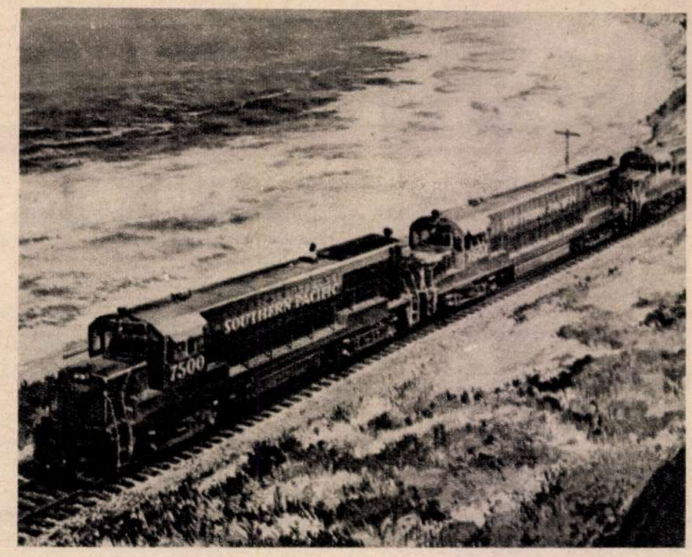

OLIMPIÁTÓL — MOSZKVÁIG

A moszkvai olimpia — bármilyen látványos és felejthetetlen volt is — ma már történelem. A versenyek lezajlottak, az érmeket kiosztották. A Móra Kiadó nyári újdonsága, „A színes karikák titka" azonban — úgy gondoljuk — ennek ellenére sem veszített aktualitásából. A szerző — Cser Gábor, lapunk rovatvezetője — ugyanis azt próbálja kinyomozni egy vidám, kalandos, és kissé meseszerű utazás formájában, amire a kötet címe is utal: a színes karikák titkát. Azt, hogy valójában milyen szerepet játszott az emberiség történetében az olimpiai mozgalom. Hogyan formálták a játékok a történelmet, és hogyan formálta a történelem az olimpiákat.

Ajánljuk a könyvet mindazoknak, akik szeretik a sportot, a vidámságot, és azoknak is, akik szeretnek megtudni valamit az események okairól is.

Jó szórakozást!

FÜGGŐLEGES UTAKON

A legtöbb ember számára zárkózott, megközelíthetetlen, elérhetetlen szépséget jelentenek a jéggel borított, gőgös sziklafalak. Ezek beérik a látvány nagyszerűségével.

Van azonban az embereknek egy másik csoportja, amely mindezt hetyke kihívásnak tekinti. Ők azok, akik kampókkal, csigákkal, kötelekkel, olykor foggal-körömmel, de legfőként bátorsággal és akaraterővel felszerelve legyőzik a legzárkózottabb, legmegközelíthetetlenebb és legelérhetetlenebb csúcsokat is. És ha megkérdezed tőlük, hogy mi szükség volt a veszélyes kalandra, miért kellett végigmenni a rideg, függőleges úton, csak a vállukat vonják, és minden pátosz nélkül közlik veled:

— Mert ott volt a csúcs!

Hagyj békén, én itt törzsvendég vagyok!

A HÉT VICCE

Peti késve érkezik az iskolába.

— Mi történt veled? — kérdi a tanárnő.

— A szomszéd sarkon egy táblát találtam ezzel a felirattal: „Lassíts, iskola!"

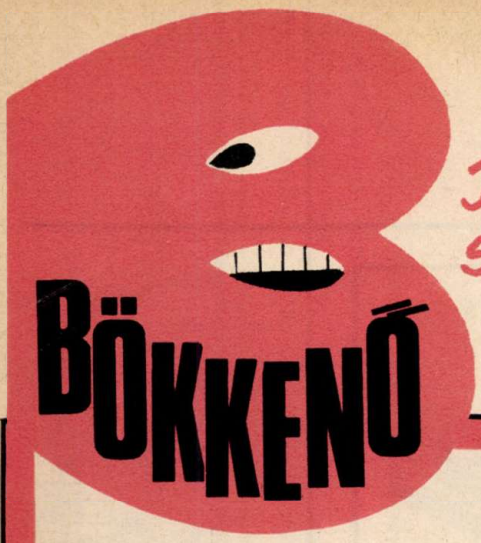

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

HESS!

Ugye, ha egy légy szemtelenkedik, dühösen azt szoktuk mondani: hess! Hogy kerül a légy a papírra, pont ide, erre az oldalra? A következőképpen...

Szinte egyidőben kaptunk két levelet. Az egyiket Markó Klári írta Balatonalmádiból: „Köszönöm, hogy címemet a ‚Leveleznénk' rovatban közölték. Most viszont egy másik kéréssel fordulok Önökhöz. Mivel pár nap alatt több, mint 600 (!) levelet kaptam, és fogadalmamhoz híven minden levélre válaszolni szeretnék, kérem, írják meg az újságban, hogy többen már ne írjanak! De akiktől eddig levelet kaptam, várjanak türelmesen a válaszra, mert mindenkinek küldök újabb címeket, hogy nekik is legyen levelezőpartnerük. Előre is köszönöm."

A másik levél hangja annyira goromba, hogy csak némi szépítéssel tudunk belőle idézni: „...szeretném, ha már az én nevemet is kiírnák a lapban!!! Vagy ha nem, akkor adják meg egy hetedikes lány címét. De ez a lány olyan legyen, hogy akarjon ám levelezni és barátkozni! És ne olyan legyen, mint amit már küldtek! De inkább a lapban szeretném látni a nevemet, MEGÉRTETTÉK? Így fogom majd látni, remélem:..."

Nem fogod látni, kedves... Azért nem, mert esetleg újra ír neked valaki, és azzal is olyan durva leszel, mint velünk, vagy — ami még rosszabb —, mint azzal a lánnyal, akit már „küldtünk" neked. Ha rájössz, hogy kiben van a hiba — mi úgy gondoljuk, benned — az sem árt, ha tudod: nemcsak a szemtelenkedő legyeknek szokták azt mondani — hess!

— dp —

KÖLCSÖNVETT VÉLEMÉNY

Ellesett beszélgetésmorzsák.

A mozi előtt:

— Kutyaütő pasas rendezte ezt a filmet.
— Miért, egészen jó volt.
— Ugyan már, kutyaütő, ha mondom. Az újságok is megírták.

A televízió előtt:

— Nahát, a nullával egyenlő, amit a mi focistáink csinálnak.
— Miért, egyik-másik egészen jól mozog?!
— Akkor is botlábúak. A riporter is mondta.

Az iskola előtt:

— Ajaj, már megint a „Tojás" tanítja a törit.
— Miért baj ez? Egészen jó fej.
— Azt mondják róla annyit ért a történelemhez, mint hajdú a harangöntéshez.

A könyvtár előtt:

— Mit vettél ki?
— Vernétől a Némo kapitányt.
— Pont azt? Egy fantaszta szövegelését? Teljesen elszakadt a valóságtól.
— Ezt meg honnan veszed?
— Hallottam.

Az aluljáróban:

— Te miért csíped ezt a zenekart?
— Valakit csak kell díjazni. A zenekarról nem nagyon hallok rosszat, senki sem érti, amit csinálnak, de a cimbijeim csípik, így hát én is...

*

Véleménye mindenkinek van. Ha nincs sajátja, legfeljebb kölcsönvesz másoktól. Csakhogy hosszútávon nem lehet megélni kölcsönökből...

(bőcs)

HÁLÓ

— Akarsz játszani? — kérdezi egy kisebb sráctól a barátjával ácsorgó langaléta gyerek. — Hármas mérkőzés lenne a legjobb. Tudsz egyáltalán pingpongozni?

— Hajaj! — húzza ki magát a fiú. — Nem is biztos, hogy megvertek. Ha a tesómmal játszom, mindig én győzök... De nincs háló! Vagy nektek van?

— Nincs, de majd megoldjuk valahogy, sorsoljunk.

Csodák csodája: az első meccs a két nagyfiúé lett.

— Tudod mit? — kérdi a langaléta a kicsitől. — Hasalj fel hálónak, és majd te játszol a győztessel.

— Rendben! — nevet a kicsi, leteszi sporttáskáját, és felhasal az asztal közepére.

— A fenekedet húzd be — mondja a másik nagy, miközben a „magasságot" beállítja a pingpongütővel.

Két szetten át kínlódik a „háló", már minden része elzsibbadt, de kitart.

— Jaj! — néz az órájára a langaléta a meccs végén —, nekem már mennem kell. És neked Sanyó?

A másik bólint, hóna alá kapja az ütőket. Pillanatok alatt eltűnnek, mint a kámfor. A kicsi körülnéz, reméli, senki sem látta, milyen csúnyán rászedte őt a két fiú.

(gebri)

KARESZ

Ajánlom e sorokat mindazoknak, akik előbbre léptek, a siker érzésével ültek az iskolapadba, kezdték el az új tanévet. Ajánlom, és arra kérem őket, egy pillanatra nézzenek körül, nem hiányzik-e mellőlük valaki, mert mégis csak akkor teljes az öröm, ha minden osztályban együtt van a régi csapat.

Kispesten a Kossuth tér közelében épült új házak között tenyerével szája elé tölcsért formálva kiabál egy fiú:

— Karesz!

A szemben levő épületben a harmadik emeleten csikordul a zár, nyílik az ablak.

— Tessék!

— Jössz a térre?

— Persze, hogy megyek.

Néhány perc múlva megjelenik a kapualjban „persze, hogy megyek", vagyis Karesz. Egy szaladós járású majdnemhogy cingár, nagyon szőke és nagyon kék szemű fiú. A nézése olyan szelíd, hogy képtelen az ember hosszabb ideig haragudni rá.

Karesz, ha játékról van szó, nem tud nemet mondani. S ha belefeledkezik a futballozásba, elveszíti időérzékét. Él-hal a televízióért, de előfordul, hogy a műsor vége felé keveredik haza. Ilyenkor édesapja — aki egyedül neveli — elkapja a grabancát, istentelenül megrázza, megütni azonban nem üti meg, mert az az elve, hogy a gyengébbet nem illik bántani. De rögtön kirója rá a büntetést és a fiú még ebédelni is elfelejt, csak zúgatja a porszívó motorját, a törlőruhával megállás nélkül fényesíti a konyha kövezetét, hogyha felhangzik a srácok kiáltása, mehessen a térre.

A barátai azt mondják, hogy kötélidegei vannak. De ez csak látszat. Hónapokon át nem találta a helyét, különösen akkor riadt fel éjszakánként álmából, kuszálódott össze benne minden, amikor a múlt év vége felé megtudta, hogy bukásra áll. Édesapja majdnem mindennap túlórázott, hogy a nyaralásuk fedezésére összehozzon egy kis pénzt, s mire elmondhatta volna neki, hogy milyen bajban van, már aludt.

„Segíts magadon, s az isten is megsegít" szólásmondás alapján próbált tenni valamit, de erejéből már csak kapkodásra tellett. Képtelen volt pótolni, amit az év elején elmulasztott. Hiányzott a fundamentum, amire rá lehetett volna rakni valamit. Mire a feladott leckék végére ért, az elejét rég elfelejtette. Ráadásul őrsének tagjai, a Baglyok is kedvét szegték, feldühítették. Robiék, akik elvárták, hogy akkor játszszon velük, amikor nekik kedvük szottyan rá, az évzáró előtt a vádlottak padjára ültették, megalázták.

— Szégyenbe hoztál bennünket — mondta megvetően Tibi, az őrs vezetője.

— És cserbenhagytál! Mi vállalást tettünk, hogy őrsünk bukásmentes lesz, te pedig... — dühöngött Sanyi.

Édesapja sírva fakadt, amikor meglátta év végi bizonyítványát. Az értesítőben ez állt: osztályt kell ismételnie.

— Ilyesmit megélni! A lelkem tettem ki, hogy egyedül is embert faragjak belőled, és te így leszerepeltél! Trógernak sem kellesz, érted, trógernak sem! — mondta, s bánatában egyetlen éjszaka alatt elitta a nyaralásra összegyűjtött pénzt.

Karesz szeméből is kicsordultak a könnyek, mert még sohasem látta édesapját sírni. Bántotta az is, hogy a szépnek ígérkező vakációnak fuccs. Fogadkozott, hogy ezentúl másként lesz minden.

A nyarat otthon töltötte. Eleinte szinte ki sem mozdult a lakásból. Le-leült a könyvek mellé, olvasott, írt, hogy ne legyen majd olyan hátrányban, mint eddig. De lassan kezdtek visszaszállingózni nagymamától, a családi és úttörőnyaralásból a haverok. Egyre többen keresték meg volt őrsének tagjai is.

*

A kispesti új házak között tenyerével a szája elé tölcsért formálva kiabál egy fiú. A szemben levő ház ajtajában labdát táncoltatva a fején megjelenik Karesz. Mert ő mindig, mindenki mellé játszótársul szegődik, ha hívják.

De sajnos a barátai közül még véletlenül sem kérdezi meg senki:

— Hogy állsz a tanulással? Nincs szükséged segítségre?

Faragó György
Fotó: Wagner

PERSZE KELL NÉHÁNY TEHÉN IS...

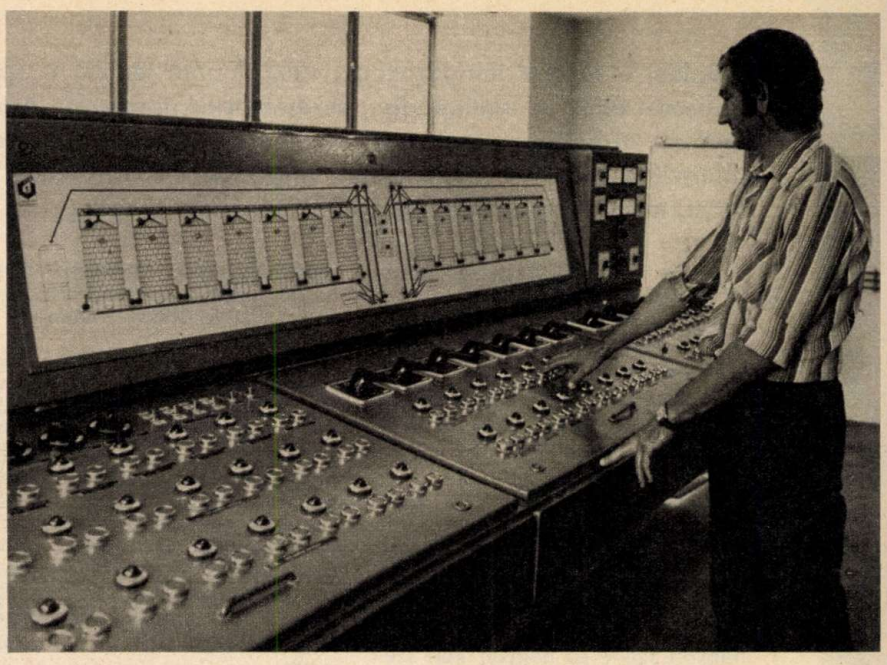

Az automatizált dunai kikötő és terménytároló vezérlőterme. Mezőgazdasági munka, 1980!...

Az élelmiszer termelésének folyamata egyre inkább hasonlatossá válik az iparcikkek sorozatgyártásához. Ebben a folyamatban a derék jószágok szinte eleven gépekké válnak, melyeknek fogyasztása is, teljesítménye is kiszámítható...

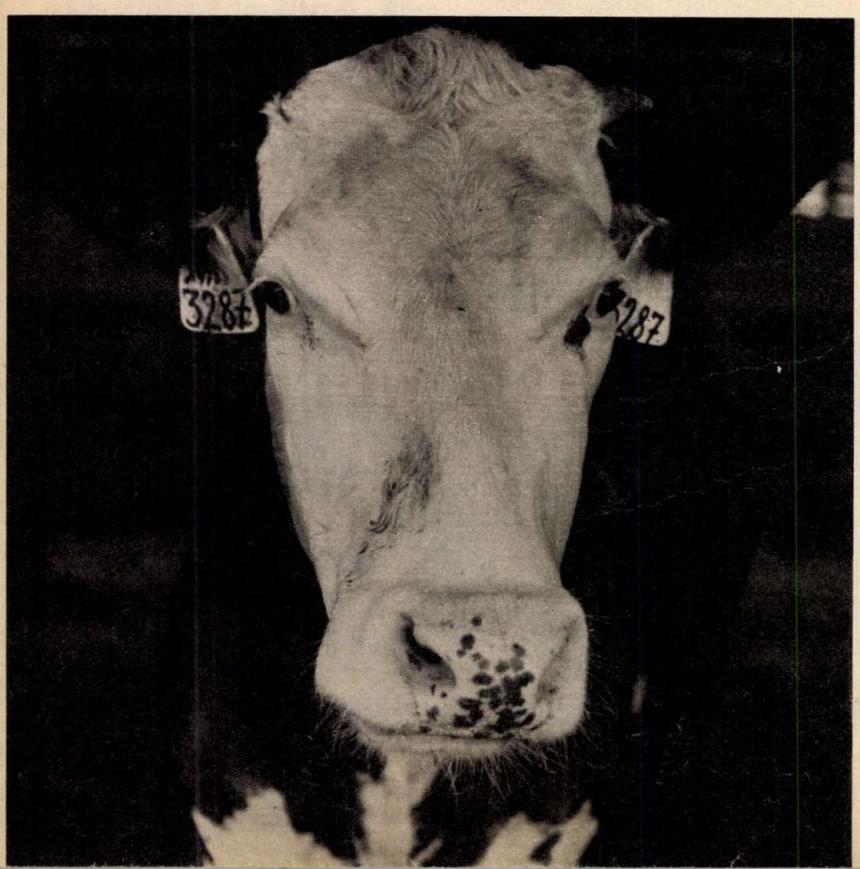

Sok-sok kilométeren keresztül szinte változatlan a kép. Gondozott, dúsan termő táblák, ameddig a szem ellát. Azt mondják, nincs szebb az érintetlen természet látványánál. Nos, minket mindenesetre elfog a kétség. Mert ez a mesterséges természet legalább olyan szép, viszont jóval emberibb, és főleg összehasonlíthatatlanul hasznosabb. Ne feledjük, ezeken a látszólag egyhangú búza- és kukoricatáblákon terem lényegében a kenyér, a hús, a tej, a tojás, sőt az autó, a TV, a rádió és a mosógép is. Egy egész, kiegyensúlyozott, emberhez méltó életforma.

Váratlanul pompás villanegyedre bukkanunk. Lombos fák, gondozott pázsit, játszóterek, aszfalt és beton, csinos egy-, vagy kétszintes házak.

— Milyen üdülő ez? — kérdezzük kísérőnket, dr. Cseh Sándort, a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát vezérigazgató-helyettesét.

— Üdülő? — nevet jóízűen, a házigazda büszkeségével. — Ugyan már! Ezekben a házakban a kombinát dolgozói laknak. Évente 50—60 ilyen lakás épül jelentős vállalati segítséggel.

Szóval, ilyesmi is terem ezeken a földeken. No persze, nem magától, ahogy a fű...

Csibeszüret

Bizonyára láttál már naposcsibét, amelyik éppen hogy kikecmergett a tojásból. Egy marék csipogó pihe. Most képzelj el ezekből egy kb. 10 kilométer hosszú sort. Ennyit „gyártanak" ugyanis a bári Mattyasovszky kastélyban. Azazhogy... a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát Bári Baromfiüzemében.

Persze lehet, hogy nem véletlenül kerültek ilyen gyönyörű, előkelő környezetbe ezek az apróságok, hiszen az ő származásuk sem akár-

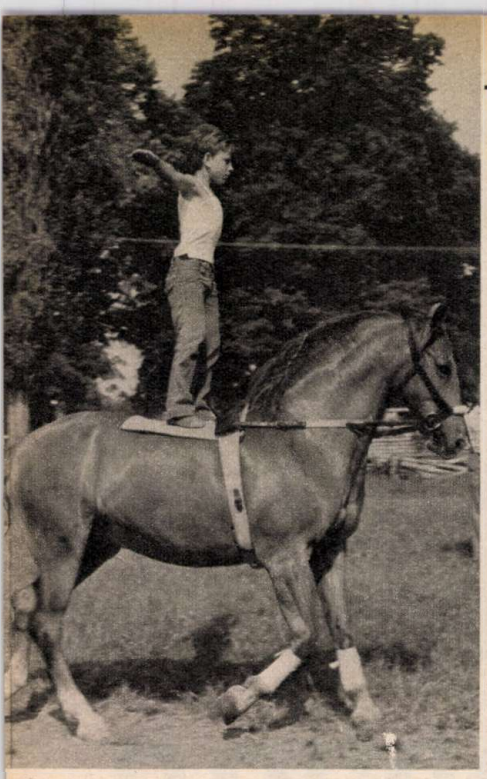

A kombinát igavonó lótenyészete egyedülálló

A naposcsibe már néhány órás korában nekivág a világnak

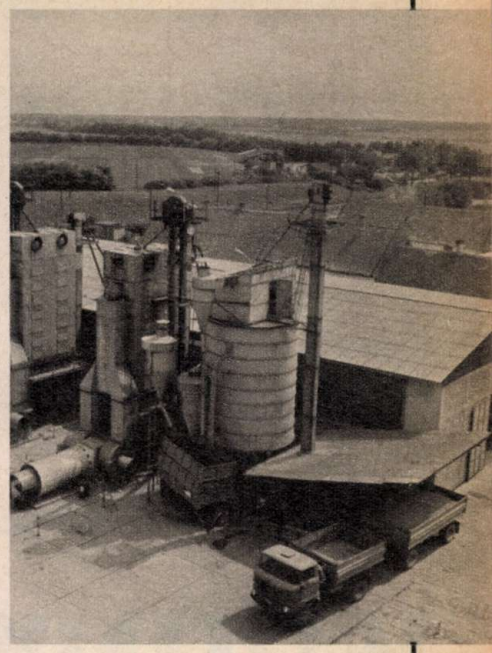

A kombinát takarmányfeldolgozó részlege inkább gyárudvar

milyen. A „nagyszülők" még Kanadában látták meg a napvilágot, a világhírű Shaver cég gyermekei.

— Tojó- és húshibrideket nevelünk — tájékoztat Schneider Ferenc, az üzem szaktanácsadója. — Továbbá étkezési tojást és naposcsibéket szállítunk mind a négy világtáj felé. De talán kerüljünk beljebb. Éppen leszedik odabenn a csibéket.

Persze, nem olyan egyszerű dolog ilyen nemesített baromfiak szülőszobájába belépni. Fehér köpenyt öltünk, a lábunkra celofán zacskó kerül, kezünket fertőtlenítő oldatba mártjuk. Még átcsoszogunk valami fertőtlenítő masszán, és bent vagyunk.

A fészkükön békésen gubbasztó tyúkanyókat persze hiába keressük. Mit is kezdenének szegények azzal az 1 millió tojással, amelyen roppant gépek „kotlanak" éppen...?

— Nálunk 18 nap alatt lesz csirke a tojásból — mondja Erdősiné Krakkai Zsuzsa keltetési mérnök. — Előzőleg átvizsgáljuk a tojásokat, sőt, a kikelt kiscsibéket is osztályozzuk. Telepünket csak egészséges, fajtiszta példányok hagyhatják el.

Maga a leszedés — a „szüret" — meglepően egyszerűen zajlik. A hosszú szitán levő csirke és tojáshéj halmazból egy mozdulatra lepotytyannak a pelyhes újszülöttek egy nagy ládába, a tojáshéj meg fennmarad. Gyors válogatás következik, és mire a kíváncsian csipogó „kisdedek" magukhoz térnek, már kényelmes, szakszerű csomagolásban várják, hogy kiléphessenek az életbe.

Több mázsa menü óránként

A törökdombi üzem tulajdonképpen az állatállomány konyhája. Hiába, ma már nem megy másképp, valamirevaló sertés vagy szarvasmarha nem eszik akármit.

Maga a menü úgy készül, hogy a „szakácsok" nemhogy hozzá sem nyúlnak, de jóformán nem is látják a folyamatot. Gépek dolgoznak itt is. Sokkal gyorsabban, pontosabban és fáradhatatlanabbul, mint az ember.

Billenőkocsikból zúdul a hatalmas betontérre a friss, zöld lucerna. A zöldalma illata ehhez képest mosószappan. Valóságos hegy emelkedik az értékes takarmányból, amelyből egy bulldózer kisebb dombokat tol egy hangárszerű építmény bejáratához. Itt aztán el is tűnik egy hatalmas torokban, amely egy méltóságteljesen és dübörögve forgó hengerben folytatódik. Mintha egy vízszintes bástyát görgetne egy vásott titán...

— A legmodernebb, forrólevegős zöldszárító — magyarázza Turi István telepvezető. — Óránként 40 mázsa lucernalisztet készít. Rendkívül hasznos masina, mert a hagyományos módon szárított takarmány a szárítás után még tovább érik, és így tulajdonképpen a növény maga éli fel tápértékének jelentős részét. Azonkívül ebben a formában könnyen keverhető egyéb tápanyagokkal.

Egy másik gépsor apró, kemény lövedékeket gyárt. Vagy ezek a mai jószágok netán nudlievésre adták a fejüket?...

— Takarmánytáp-granulátumok — mondja Turi István. — Kukorica-, búza- és lucerna-alapanyagokból tömöríti ilyen darabosra ez az ügyes gép. Évente mintegy 3000 vagonnal!... Igazi csemege. Úgy látszik, a cocák még nem felejtették el teljesen a régi szép „makkos" időket, és változatlanul szeretik, ha ropog valami a foguk alatt.

Néhány korty a jövőből

Első pillantásra valami kutatóintézet laboratóriumát juttatja eszedbe. Fényes csövek, kapcsolók, vezetékek, titokzatos műszerfalak. Fehér köpenyes professzorok (?) láthatatlan porszemeket és szennyeződéseket távolítanak el az amúgy is csillogó felületekről, meg a ki tudja hányszor mosott kövekről.

— Állatgondozók — kapjuk a felvilágosítást Czigány Árpádtól, a püspökbólyi részleg vezetőjétől. — Maga a helység pedig hm... tulajdonképpen istálló. Az igaz, hogy a maga nemében egyedülálló Európában, de az egész világon sincs ötnél több belőle. Egy miniatűr komputer vezérli az egészet. A rendszer átöblítését, fertőtlenítését, a tej szállítását, hűtését, tárolását, a fejőgépek indítását és leállítását... egyszóval mindent.

Mindjárt meg is hív egy kóstolóra, amelyet örömmel fogadunk, és csapra verjük az egyik 8000 literes „hordót", amelybe alig másfél órája került bele a tej.

Csupa fehér dologra gondolsz. Hiába, csakugyan csodálatos ital ez. A berendezés pedig talán még csodálatosabb. Egy darab XXI. század.

Ja igen. És persze kell hozzá néhány tehén is. Legalábbis egyelőre.

„A tudomány és a legújabb technika által nyújtott lehetőségek teljesen új élelmiszerforrásokat kínálnak — írja Ny. M. Nyikolszkij, a Tudományos-technikai forradalom c. könyvében. — Távolabbi perspektívában számolni lehet az élelmiszerek vegyi szintézissel történő előállításával, és az élelmiszereket mesterséges úton gyártó, automatizált ipar kialakulásával."

A tehenek meg békésen legelésznek majd valamelyik rezervátumban, és szép lassan elfelejtik, hogy tulajdonképpen minek is vannak a világon...

Cser Gábor

Fotó: Sz. B.

KARNYÚJTÁSNYIRA...

KARNYÚJTÁSNYIRA

élnek tőlünk azok a népek, ahonnan a hazánkban élő nemzetiségiek származnak. Megőrizték nyelvüket, szokásaikat, kultúrájukat.

KARNYÚJTÁSNYIRA

Budapesttől, Csobánkán keltek életre a szlovák, szerb, német népszokások, viseletek, mesék a nemzetiségi ifjúsági találkozón; a környék falvaiból, községeiből összegyűlt gyerekek énekeltek, táncoltak, játékokat tanítottak, báboztak; jeleneteiket szlovák, szerb, német nyelven adták elő.

KARNYÚJTÁSNYIRA

egymástól élünk valamennyien ebben az országban, néhány nép fia. Nemcsak fesztiválokon értünk szót egymással, hiszen közös a múltunk, szenvedésünk, örömünk. Egy nép vagyunk, sokféle nyelven, de egy akarattal beszélünk egymással.

S. B.

Fotó: Gaál Zoltán

EZ MÁR SULI!

A KIS VERPELÉTI

A nyolcadikosok tanácstalanul néztek egymásra.

— Hát ez víziószerű! — jelentette ki az egyik. — Itt várunk rá legalább húszan, ő meg a kisdedeket gyámolítja.

Valamivel odébb a hosszú Verpeléti magyarázott valamit egy csöppségnek. Széles mozdulatai nehezen féken tartott indulatról tanúskodtak.

— Nyugi! — mondta a másik. — Csupán arról van szó, hogy a kis Verpeléti érdeklődik, a nagy Verpeléti pedig a testvéri szeretet parancsának engedelmeskedve, felvilágosító tevékenységet folytat. Rögtön itt lesz.

— Remek! — állította gúnyosan a harmadik. — Otthon persze ilyesmire nincs idő. Miért nem teszi mindjárt tisztába?

— Ez kérem tipikus példája a közösségi érdek lábbal tiprásának! — szögezte le egy tudálékos. — Hiszen mindjárt becsöngetnek!

Mindenesetre elsőrangú jósnak bizonyult. Becsöngettek...

— Nézd csak Verpeléti! — mondta valaki a következő szünetben a kisebbik Verpelétinek. — Mindjárt felpofozzák a tesódat!

Valóban úgy tűnt. A nyolcadikosok egy emberként magyaráztak valamit teli torokból az idősebb Verpelétinek. Aztán váratlanul, komor képpel megindultak az elsősök felé.

— Rohanjunk — indítványozta a kisebbik Verpeléti. — Ezek úgy látszik, minket akarnak felpofozni!

Vad hajsza kezdődött, de szerencsére ismét csöngettek.

A következő szünetben azonban már nem volt menekvés. A nyolcadikosok körülfogták a kis Verpelétit, amint éppen kitódult az ajtón.

— Szóval, mit kérdeztél az előbb ettől a frátertől? — érdeklődött az egyik, és az idősebb Verpelétire mutatott.

— Én... izé. Csak azt, hogy... miért zöldek a falevelek? Baj...?

— Úgy! — nyugtázta a másik. — És mi volt a válasz?

— Hát... izé. Hogy hagyjam őt békén a marhaságaimmal, mert neki most fontosabb dolga van.

— Jellemző! — mondta lesújtóan a harmadik. — Micsoda lelke lehet egy ilyennek. Hát idefigyelj!...

És a nyolcadikosok egymás szavába vágva magyarázni kezdtek a növényi sejtekről, a klorofilltestecskékről, a fotoszintézisről, meg a szőlőcukorról. A kis Verpeléti egy kukkot sem értett az egészből, de csillogó szemmel hallgatta őket.

...A következő napokban pedig az egész tanári kar csodálkozva látta, hogy a nyolcadikosok egyáltalán nem vonulnak külön. Sőt, éppen ellenkezőleg. Odatelepszenek az elsősök közé, és beszélnek, és magyaráznak kifogyhatatlan jókedvvel és türelemmel. És időnként harsogó nevetés hallatszik az udvarnak abból a sarkából...

Cser Gábor

A BEJEGYZÉS

Ma reggel apu költött fel. Már nagykabátban volt; izgatottan súgta a fülembe:

— Írd alá légy szíves az ellenőrzőmet! De halkan, nehogy anyu meghallja!

Álmosan olvastam el a bejegyzést:

„Értesítem a Kedves Gyereket, hogy apja a munkaidő alatt rendetlenkedik, nem figyel, felszerelése hiányos. Kérem a Kedves Gyereket, hasson oda, hogy apja a jövőben változtasson magatartásán!

Ignác László művezető"

— Apa, apa! — csóváltam a fejem szemrehányóan — már megint egy intő!

— Az úgy volt, hogy...

— Hagyjuk! — szakítottam félbe — ne mentegetőzz! Megtörtént, hát megtörtént! Máskor figyelj jobban! Tessék, aláírtam.

— Köszi! Szia!

Felvette kalapját és elrohant.

Ránéztem az órára: 1/4 7! Holnap megint írhatom alá az új bejegyzést, mert ma már elkésett.

Somhegyi Béla

VENDÉG

A nyerteseknek mindent – ezzel a sokat ígérő mondattal fogadtak bennünket Visegrádon, a Pilisi Parkerdő Gazdaság (PPG) igazgatóságán. Három szerencsés fiú, a székesfehérvári Erdélyi fivérek és a gödöllői Dudás Attila a Mini Pajtás rejtvényeinek helyes megfejtése, no meg Fortuna révén jutott el a Duna-kanyar „gyöngye"-ként emlegetett városba. Nyereményük: vendégség a PPG-nél.

– Lovagolni tudtok? – hangzott a házigazdák első kérdése. S mire a kissé bizonytalan feleletek elhangzottak, már elő is állt két testes paci. A némileg lámpalázas fiúk a bátorító szavak hatására felcsimpaszkodott a békés lovak hátára, s rövidesen jókedvűen poroszkáltak a gyönyörű környezetben.

A nyargalászás után felfedező körútra indultunk. Hamarosan remek játszótérre bukkantunk. Valamennyi játszószer fából készült, az ötletesnél ötletesebb alkalmatosságok között tobzódtak a fiúk. Már az első órák bizonyították, hogy a szabadidő-központ valóságos gyermekparadicsom. Hát még, ami ebéd után következett. Sielni csak kevesen tudnak nyáron, napfényben. Nos, a három fiúnak erre is lehetősége nyílott. A fura sportszer (lánctalpszerű szerkentyű), amely a sielők nyári felkészülését szolgálja, néhányszor alaposan megtréfálta a gyerekeket. Sokkal rakoncátlanabbak voltak, mint a lovak. Erdélyi Gyuri nem véletlenül jegyezte meg:

– Ez nem is olyan magas, mint egy ló, mégis nagyobbat lehet esni „róla".

A nagyszerűen sikerült kirándulás igazán pompás nyereménynek bizonyult. A nap megkoronázásaként a Visegrád határában levő uszoda vizében is megmártóztunk.

– Kár, hogy csak egy napig tartott a kiruccanásunk – mondták búcsúzáskor a fiúk.

Ez a sóhaj adta az ötletet, hogy megkérjük a Pilisi Parkerdő Gazdaság vezetőit, ha lehet, több napos táborozást biztosítsanak egy-egy rejtvénypályázatunk sikeres, szerencsés megfejtőinek. Reméljük, óhajunkat készséggel fogadják, de addig se tétlenkedjetek. Keressétek fel minél többen ezt a mesés szabadidő-központot. Ti is nyertesek lesztek. Még rejtvények sem kellenek hozzá.

(b. f.)

Fotó: Wagner Margit

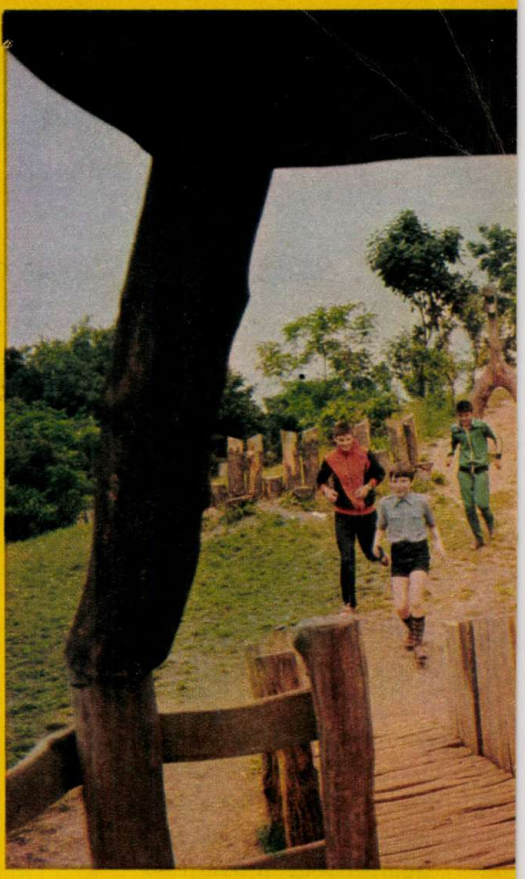

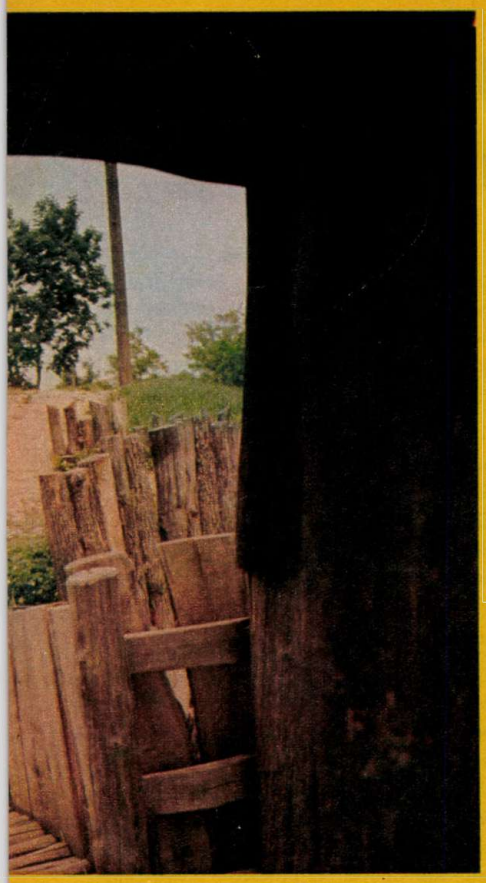

Ízelítő a vadregényes, romantikus környezetből

Szőrén lovagolták meg az Erdélyi fivérek a kissé duci pacikat

Ritkán látott szálláshely: jurtasátor, a PPG egyik specialitása

SÉGBEN

A PPG-NÉL

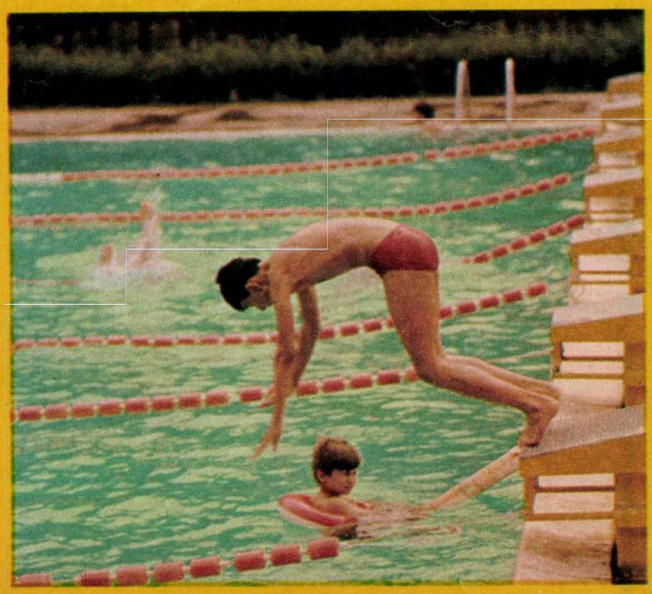

Egy kis felfrissülés a gyönyörű visegrádi strandon

Szusszanásnyi pihenő a játéklehetőség között

VITÉZ NYULAK

Péter edzésről jött, este tíz elmúlt. Ilyenkor már ritkán jár a busz. A megállóban ül egy padon, Népsportot olvas. „Persze — gondolja — a dzsúdósokról most se írnak. Focival meg tele az egész lap." Az újság fölött átnézve észreveszi, hogy egy tornacipős fiú áll vele szemben, alig egy méterre. Mellette jobbról is, balról is gyerekek. Öten vannak.

A tornacipős most előbbre lép. Tizennégy-tizenöt éves lehet, pimaszul vigyorog, majd egy gyors mozdulattal elkapja a Népsportot. Kettétépi és visszaadja — egyenként.

— Parancsolj, kérlek, egyért kettőt kaptál, remélem boldog vagy?!

Péternek megfeszül a tenyere. Öt nyápic, mihaszna kölyök. Elég lenne öt jól irányzott ütés vagy dobás és menekülne mind, mint a nyúl. Aztán eszébe jut: „kár a benzinért", végül is már átböngészte a lapot.

— A másodpéldányért két forintot kapok! — hallja a tornacipős fenyegető hangját. — Lenne szíved ellopni tőlem, ami az enyém?!

Péter átnéz fölötte. A környéken sehol senki. A fiúk verni akarnak valakit, és úgy látszik, őt szemelték ki maguknak. „Ha megütöm őket — jut eszébe —, a szövetséggel és a rendőrséggel gyűlik meg a bajom..."

— Kezdj ordítani, hogy ellopta a pénzedet — súgja oda a tornacipősnek egy kis szeplős.

— Add vissza a pénzem, hallod? Add vissza! — ordít a vezér. — Azt hiszed, neked mindent szabad?!

Péter körülnéz, a kiabálásra nem figyel senki. „Jobb, ha itthagyom őket" — gondolja. De ekkor hátulról sálat dobnak a nyakára, a padhoz rántják. Sikerül kibújnia. Már nem kerülheti el a verekedést. Lendül a tornacipős ökle, Péter átdobja, és várja a következő támadót. A szeplős segítségért ordít, egy másik rendőr után kiabál. Ketten-hárman ugranak rá egyszerre, mintha megvadultak volna. A fiú egy-egy dobás után dühösen szusszant.

Az úttesten kocsi fékez, megáll. Három ember ugrik ki belőle. Már csak a tornacipős van a színtéren, kábultan dörzsöli a karját. Pétert két ember fogja, a harmadik telefonálni megy.

A fiú hallgat. Szótlanul bólogat a két férfi fenyegetőzésére. Majd sokat gyakorolt mozdulattal kiszabadítja magát és menekül. A két ember üldözi, kiabálnak: „Fogják meg, fogják meg!"

Péter gyorsan szalad, az üldözők lemaradnak. Az „áldozat" meg kereket old.

A helyszínen csak egy kettétépett Népsport marad...

Gebri Antal

NÖVÉNYI NORBERT

– Belőled soha sem lesz jó birkózó, nem vagy elég tehetséges – közölték sok-sok évvel ezelőtt egy cingár, vékony legénnyel. A fiút rettenetesen felpaprikázták ezek a szavak. Annyira, hogy 1980-ban csattanós választ adott erre a véleményre. Növényi Norbert ugyanis olimpiai bajnok lett a kötöttfogású birkózás 90 kg-os súlycsoportjában.

– Tulajdonképpen gyermekkorom óta készülök az olimpiai aranyérem megszerzésére – jelentette ki Moszkvában, az eredményhirdetést követően. – Igazán azonban csak életem első valódi világversenyén, a tavalyi Európa-bajnokságon döbbentem rá, hogy álmom nem is olyan fantasztikus. Ugyanis ott második lettem.

Az Újpesti Dózsa sportolója huszonhárom éves. Mindent egybevetve elsősorban elszántságának, akaraterejének köszönheti elsőségét. Stílusa is ennek megfelelő, roppant erejével, feltartóztathatatlan lendületével felőrli vetélytársai ellenállását, valósággal lehengerli, lesöpri őket a szőnyegről. S ha már „kifacsarta" őket, azt csinál velük, amit akar. Dr. Hegedüs Csaba, a birkózók szövetségi kapitánya így vélekedik versenyzőjéről:

– Norbi sikerének gyökerei fanatikus felkészülésében, lelkes küzdőmodorában rejtőznek. Számomra különös öröm, hogy éppen ő, éppen ennek a stílusnak a fiatal képviselője vette át tőlem a váltóbotot, hiszen én is ebben a súlycsoportban arattam sikereket pályafutásom végén. Egyébként elszántságára mi sem jellemzőbb, mint egy edzőtábori történet. A felkészülés hajrájában Kiss Ferenc barátommal (kétszeres kötöttfogású Európa-bajnok a 100 kg-ban. A szerk.) együtt én is beszálltam egy kis gyúrásra a fiúk közé. Őszintén meg kell vallanom, hogy bár egyikünk sem csenevész, gyöngécske „legény", úgy pattantunk le Növényiről, mint teniszlabda az ütőről.

A százhetedik magyar olimpiai aranyérem tulajdonosának édesapja egykor ugyancsak kitűnő, sokszoros bajnok és válogatott birkózó volt.

– Soha nem erőltettem, hogy Norbiból birkózó legyen – emlékezik a papa, aki jelenleg edző. – Megvártam, amíg ő fedezi fel magának ezt a szép, férfias sportágat. Akkor aztán fokozatosan megtanítottam egy-két fortélyra, a minden sportágban nélkülözhetetlen önfegyelemre, de főleg arra, hogy akarjon győzni! Persze mindezt igyekeztem észrevétlenül „belécsöpögtetni", úgy csinálni, hogy ő találhassa ki önmagának. Ma már persze nincs szükség ilyen „trükkökre", felnőtt a fiam.

Igen, felnőtt és olimpiai bajnok lett. Csókokat hintő, szaltókat ugró, örömkönnyeket hullató boldog ember, aki bebizonyította a világnak, önmagának, hogy igenis tehetséges, övé az egyik legnagyszerűbb adottság: az akarat.

Bőcs Ferenc

Fotó: Wagner Margit

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS:

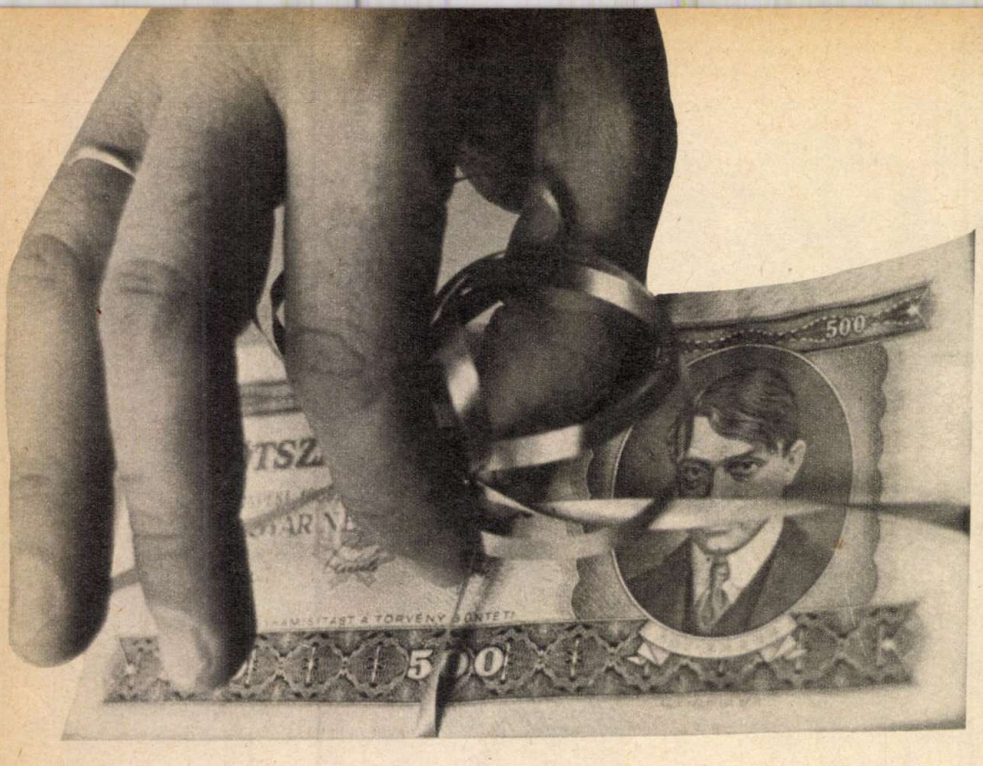

TELHETETLENEK?

„Neked már semmi sem elég? Most kaptál magnót és máris kerékpár kellene? Hát lopom én a pénzt, azt hiszed? Én sem kapok jutalomból ezer forintokat!"

Hallgatózni nem illik, nem is volt szándékomban, mégis hallottam a családi perpatvart, amikor Budafokon, az egyik családi ház előtt haladtam. Eszembe jutott, hány helyen hallottam mostanában: telhetetlenek ezek a srácok, egyre többet kívánnak maguknak...

Egy szem cukor

Valójában milyen jutalmakat kapnak és milyen jutalmakra vágynak a gyerekek?

— Amikor például a gárdisták kerületi szemléjén elsők lettünk, táborozással jutalmaztak bennünket — mondta Budafokon, a Gádor utcai iskolában Csányi Kálmán nyolcadikos.

Andrási Vilma és Apáthy Teri apróbb jutalmakról beszélt. Vilma a Magyar Rádió Gyermekstúdiójába jár. Egy alkalommal, barátnőjét, Jutkát megbízták azzal, hogy képzeletbeli magnóra mondjon verset. Jutka elmondta, de zavarba jött, amikor a rendező rászólt: „Játszd vissza!" Jutka már mondta volna: hogyan, hiszen nincs is itt magnó!? Vilma kimentette a barátnőjét: „Elszakadt a hangszalag!" A rendezőtől — elismerésképpen az ötletért — egy forintot kapott, hiszen a képzelt magnónál jogos volt a képzelt hibáról beszélni. Jutka azóta is őrzi a forintost.

Teri arról számolt be, hogy amikor a kisebbeket avatásra készítette fel, azok nehezen tanulták az úttörőélet törvényeit. Előbb megszidta őket, de ez nem használt. Aztán hozott egy zacskó savanyú cukrot, és aki hibátlanul felelt, az kapott egy szemet a zacskóból. Utána a kicsik egyremásra jelentkeztek...

Németh Andrea és Medvey Ági Budapesten, az Erdélyi utcai iskolában a legszorgalmasabb papírgyűjtők közé tartozik. Ők mesélték: „Tavaly néhányan kinevettek bennünket, amikor cipekedtünk. Még a felnőttek is tettek megjegyzéseket, mi mégis szívesen dolgoztunk. Azt akartuk, hogy újra győzzön a csapatunk a versenyben. Gondoltuk a csapatvezetőnk majd megdicsér, de jutalomra nem számítottunk. Aztán mi nevettünk, nem a lusták, amikor megtudtuk, hogy jutalomból az NDK-ba mehettünk."

Húszas a kísérőnek

Jeney Zsuzsa Miskolcon arról beszélt, hogy a jutalom is büntetéssé válhat, ha nem egészen igazságos. Példának egy tábori beutalót említett, amit jobban megérdemelt volna az a kislány, aki szerényen, de szépen dolgozott, nyolc testvére van, és még soha nem volt táborozni. Nem ő kapta. Egy fiú a meg nem érdemelt ötösre emlékezett és arra, hogy bújkálva sietett a buszmegállóhoz, nehogy rajta kérjék számon a srácok a „kivételezést".

„Ha jól tanulok, vagy segítek főzni, takarítani, akkor megnézhetem a televízióban a krimit is!" — írta egy olvasónk. Budafokon a gyerekek elmondták, hogy egyik osztálytársuk több száz forint zsebpénzt kap havonta. Vettek neki magnót, kerékpárt, holott szüleivel és társaival is goromba, nyegle. Már húsz forintot is ígért annak, aki kerékpártúráira elkíséri, de még így sem akadt jelentkező...

A legnagyobb öröm

Vannak olyan srácok, akik a bevásárlásért, vagy egy-egy jó jegyért öt-tíz forintot kapnak. S hogy mire vágynak igazából? Különösen a hetedikesek, nyolcadikosok szavait érdemes idézni: „Nekem a legnagyobb öröm az, ha a szüleim velem együtt örülnek... Nem kell annál nagyobb jutalom, hogy együtt játsszunk, sétáljunk, kirándduljunk... Ha jó osztályzatot kapok, akkor a szüleim jókedvűek. Ilyenkor mindig sokat beszélgetünk..."

Számtalan formában ismétlődtek a hasonló vallomások. De leginkább az gondolkoztatott el, amit Mondok Zsuzsától, a Gádor utcai iskola nyolcadikosától hallottam: „Az lenne a jó, ha a gyerekek otthon és az iskolában is véleményt mondhatnának arról, hogy ki, milyen jutalmat kapjon."

Sok iskolában megvalósult már Zsuzsa óhaja: a közösség javasol, nem egy esetben dönt arról, hogy melyik gyerek érdemel jutalmat. De talán az sem elképzelhetetlen, hogy a szülők is megbeszéljék otthon, a család előtt: miért és milyen jutalmat kapjon gyerekük? No és persze az sem árt, ha a tíz-tizennégy évesek tisztában vannak azzal, hogy meddig „nyújtózkodhatnak", mennyire nyithatják ki szüleik a pénztárcájukat.

...Amit nem is kell mindig kinyitni, mert sok esetben a dicséret ér annyit, mint a pénzben kifejezhető jutalom.

Orbán József